

Telefonas: CHELSEA 5152

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžiama kas Pėnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienyose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliūtė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 30

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

NEW YORK, N. Y. Liepos (July) 28, 1922.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XIII

Ivairios Žinios

IŠ ANGLIAKASIŲ STREIKO.

Streikuojantiems angliakasiams atsakius priimti prezidento Hardingo siulomą planą streiko užbaigimui, prezidentas paskelbė naują planą, kuris dalinai paliečia ir gelžkeliečius. Šitas planas susideda iš sekmų punktų:

1. Privatės kompanijos tuojaus pradeda operavimą kasyklų, kuriomis ginkluotą apsaugą suteikia valstijos, o jei to neužtektų, tai bus pasiūsta reguliari kariuomenė operuojamų kasyklų apsaugai.

2. Jei šis planas nebus patvirtintas, tai valdžia paims kasyklų operavimą savo žinion su panašia apsauga.

3. Apsauga transportacijos linijoms bus suteikta kokia tik reikalinga, kad būtų galimybės reguliariai transportuoti kūrą, maistą ir paštą.

Prezidentas paskelbė šitą savo planą, tuojaus telegrama pranešė visiems kasyklų apylinkių gubernatoriams, kad jie suteiktų reikalingą apsaugą kasyklų operavimui. Sakoma gauta pasizadėjimas beveik nuo visų gubernatorių remti prezidento įsakymą. Jau tulose vietose net išsiūsta kariuomenė į kasyklų apylinkes.

Kompanijos irgi sutiko ant tokio prezidento plano ir pasizadėjo tuojaus atidaryti kasyklas. Sakoma, kad prezidentas duoda kompanijoms 30 dienų laiko įrodymui, ar jos galės kasyklas operuoti. Jei kompanijos neįstengs parodyti tinkamo anglių išproduktavimo, tuomet valdžia paims kasyklų operavimą.

Angliakasių unijos prezidentas, Lewis, pareiškė, kad niekas streikuojančių angliakasių neįstengs priversti grįžti darban, kol jų teisingi reikalavimai nebus išpildyti.

Vienok kietųjų anklakasyklų apylinkėse miestų majorai, žinodami, kad šitokios kasyklų atidarymas reiškia tikrą karą, deda pastangų atnaujinimui derybų, kad būtų galima bekaravaliai puses geruoju sutaikyti ir kad nereikėtų valdžiai proteguoti streikaujančių streiko sulaužymui.

Tuo patim laiku West Virginijoje streikuojančių angliakasių su streikaujančiais kova eina visu frontu. Štai liepos 17 d., prie Clifton kasyklų, Cliftonville, W. Va., įvyko vel susirėmimas tarpe streikierių ir milicijos. Šioje kovoje nukautas pats šerifas, kuris vadovavo milicijai ir 6 streikieriai. Taipgi daugybė sužeistų.

New Yorko mieste jau

dabar yra jaučiama anglių stoka ir sakoma greitu laiku visiškai bus striuka su anglimis.

IŠ GELŽKELIČIŲ STREIKO.

Nepavykus geležinkelių darbo tarybai sutaikyti streikuojančių pusių, taryba rezignavusi iš taikytojo rolės. Vienok, sakoma tikimasi, kad prezidentas Hardingas suras budus bekaravojančių pusių sutaikyti ir Vašingtonas dirba visokias kombinacijas streiko užbaigimui.

Tuo tarpu-gi streikas eina savu tempu. Susirėmimų streikierių su streiklaužiais ir milicija iškyla kiekvieną dieną. Taipgi beveik kiekvieną dieną vis prisideda naujų streikierių, nes ir kitų geležinkelių unijos šakų darbininkai išėina į streiką.

Bet svarbiausia yra ta apylinkė, kad Brotherhood unijos lokomotyvų šakos atstovai pareiškė senatoriui Cummins, jei streikas dar ilgiau užsities, tai greitai laiku turės sustoti visas geležinkelių judėjimas, nes lokomotyvai ir kiti geležinkelių įrenginiai yra tokioje padėtyje, kad yra didelio pavojaus jais važinėti ir to del lokomotistai, pečkuriai ir konduktorai bus priversti atsakyti juos operuoti.

Taipgi buvo pranešimų, kad Pensilvanijos geležinkelis susitaikė algų klausimu su 40,000 geležinkelių dirbtuvių darbininkų, kurie dar dirba. Šitokiam geležinkelio savininkų žygiui pasipriešinus geležinkelių darbo taryba, kam neprisišlaikoma jos nutarimo, tačiau kompanija, sakoma, nutariusi prisilaikyti susitarimo su darbininkais.

HAGOS KONFERENCIJA IŠIRO.

Liepos 19 d. atlaikius bendrą posėdį, kuriame dalyvaavo ir Rusijos atstovai, konferencija užsibaigė nedavus jokių realių davinių. Rusijos delegatai negalėjo sutikti su Santarvės reikalavimais, o Santarvės atstovai nesutiko išpildyti rusų reikalavimų. Tačiau sakoma, durys atdaros ateities deryboms.

Dabar rusai tikisi padaryti atskirų sutarčių su įvairiomis valstybėmis, tačiau pasaulį kontroliuojančios jėgos praserėgė jų ita koj esančias valstybes, kad atskirų sutarčių su Rusija nedarytų.

DIDELIS GAISRAS.

Liepos 18 d. įvyko New Yorko didelis gaisras, kuris sunaikino „Manufacturers Transit“ kompanijos sandėlį — šešių aukštų didelį bu-

dinką, prie West 12-th St. Kadangi šiame sandėlyje buvo sukrauta nemažai kemikalų, tai įvykus eksplozijai užmušta du ugnagesiai ir vienas mirtinai sužeistas, taipgi apdegė viršaus 50 ypatų.

PRAGYVENIMO KAINŲ AUGŠTUMAS.

Tautinė Industrijalės Konferencijos Taryba praneša, kad pragyvenimo kainos už algų dirbančiųjų darbininkų, birželio 15 d., š. m., buvo 55.4 nuošimčiai aukštesnės už liepos mėn. 1914 m. kainas.

Taipgi Darbo Departamento darbo statistikų biuras paskelbia, kad per tą patį birželio mėnesį maistas pabrango 1 1/2 nuoš., o apsirengimas pabrango 2 1/4 nuoš. Taipgi apie 132 kiti pragyvenimo dalykų reikmenai pabrango.

Vienok ir valdžia ir kapitalistai deda pastangų, kad darbo žmonėms algas nūmažinti ligi didžiausio minimumo.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Posėdžiaujanti Tautų Sąjungos Taryba Londone didesnę dalį savo posėdžių laiko prie uždarytų durų. Taipgi ligi šiol svarstė antrašėlis svarbos klausimus.

— Abelni imant, šiuo tarpu streikuoja apie 610,000 angliakasių, o apie 185,000 angliakasių dirba. Tik vienoje Pensilvanijos valstijoje nedirba dešimt angliakasių ir gelžkeliečių streiko apie 300,000 darbininkų.

— Italijos ministerių kabinetas, vadovaujamas premiero Facta, liepos 19 d. atsisitadino. Atsisitadymo priežastimi yra besitęsiantis užpildinėjimai fascistų ant komunistų.

— Pranešama iš Berlyno, kad toje dalyje Aukštųjų Silezijos, kuri pateko po Lenkija, yra nežmoniški persekiojami žydai. Su fanatikėje lenkai patriotai muša žydus, tašo juos už baržų net ligi tokio laipsnio, kad reikalinga sumuštuosius gabenti liginėn.

— Buvo pranešta iš Rygos, kad Rusijos diktatorius Leninas nūnuodintas ir įmestas į upę ir kad tai padarė patys kairiausieji komunistai, kurie nepakenčia Lenino „nuolaidumo“ buržuazijai. Vienok vėliaus pranešama iš Maskvos, kad Leninas yra gyvas ir jo sveikata einanti sparčiai geryn.

— Sugavo Vokietijos užsienio reikalų ministerio Rathenau žudytojus, kuriems buvo Herman Fischer ir Edwin Kern. Tačiau su gautieji žmogžudžiai nusižudė pirm juos suimsiant policijai. Sakoma, jie yra nariais slaptos organizacijos, kurios tikslu yra žudyti visus respublikos šalininkus.

— Pranešama iš Berlyno, kad Santarvės militarė komisija, Stuttgarto policijos baraguose (Vokietijoje) susekė amunicijos sandėlį, susidedantį iš 500 mašinių šautuvų ir kitos karo medžiagos.

— Pranešama iš Vašingtono, kad apie 300,000 tonų anglių skubiai siunčiama Amerikon iš Anglijos. Tarsi, kad Amerikoje anglių stoka jau apsiereiškia.

LIETUVOS ŽINIOS

DAR VIENAS PRIPAŽINIMAS.

Vašingtonas, liepos 20 d. (Elta). Iš Kauno „Eltos“ gauta kablegrama, pranešanti, kad respublika Chile (Čili) pripažino Lietuvą de jure.

DELEI LIETUVOS PRIPAŽINIMO.

Sužinoję Amerikos lietuvių laikraščiai, kad Santarvės Ambasadorių konferencija nutarė pripažinti Lietuvą de jure, su didžiausiu triukšmu paskelbė tą žinią, kaip jau įvykusį faktą. Ypač, kad tą žinią patvirtino ir Lietuvos atstovybė Amerikoje be jokių paaiškinimų.

Tačiau dabar sužinome iš Kauno „Lietuvos“, kad ambasadorių konferencija nutarė pripažinti Lietuvą de jure, kaip Lietuvą sutiktų su Versalės sutartimi. O toje sutartyje Lietuvą liečia tik vienut vienas punktus, kuriame kalbama apie Nemuno internacionalizavimą.

Perskaitę tuos „Lietuvos“ pranešimus, gami įspūdiškai, kad tas Ambasadorių nutarimas nėra dar formaliu pripažinimu ir ligi šiol Lietuva formalio de jure pripažinimo dar nesuteikta. Tai yra tik nutarimas „principe“. Štai ką pati Lietuva apie tai sako:

„To pranešimo turinys nėra visiškai griežtas, kaip mes to norėtume. Anglų, Prancūzų, Italų ir Japonų ambasadoriai, kurie dabar lyg pavaduoja daugiau nesirenkančių didžiųjų santarvės valstybių Tarybą — nutarė principe pripažinti Lietuvą de jure. Tą „principe“ galima būtų suprasti ta prasme, jog visos tos valstybės pasitarusios neatrado jokių principinių kliūčių Lietuvos valstybei pripažinti legalės gyvybės teises jų ir kitų valstybių sparciai geryn.

— Sugavo Vokietijos užsienio reikalų ministerio Rathenau žudytojus, kuriems buvo Herman Fischer ir Edwin Kern. Tačiau su gautieji žmogžudžiai nusižudė pirm juos suimsiant policijai. Sakoma, jie yra nariais slaptos organizacijos, kurios tikslu yra žudyti visus respublikos šalininkus.

to, kuriam priešinasi socialistai ir kitos pažangesnės partijos, nacionalistai buvo surengę didelę demonstraciją Varšavoje, tačiau demonstruojus atakavo socialistai. Nemaža yra sužeistų.

— Pranešama iš Vašingtono, kad apie 300,000 tonų anglių skubiai siunčiama Amerikon iš Anglijos. Tarsi, kad Amerikoje anglių stoka jau apsiereiškia.

LIETUVOS ŽINIOS

daiktas, kad ambasadorių konferencijos sekretoriatas tam tikru raštu kreipsis į Lietuvos Vyriausybę laukdamas iš jos atitinkamo pareiškimo.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Klaipėda. Klaipėdos krašte už 1,000 auks. galima nusipirkti pilietybę. Ji duoda visiems, kas tik nori. Todel čion kraustosi pabėgusieji iš Vokietijos ir Lietuvos įvairūs prasikaltėliai. Naktims bangu važiuoti. 18. VI, svečiams grįžtant iš Rambyno, užstota kelias. Bet svečių tinkamai pasielgta ir banditai išvaikyti.

Lazdijai. Derlius. Lazdijų apylinkėse javai šiemet, bendrai imant atrodo, taip: rugiai ir kviečiai vidutiniški ir blogi, gerų nedangi taikos sutartim kailas, nes dėliai sauso oro net ne visas sudygo. Bendrai, ši pavasarį Lazdijų apylinkėse iškrito labai mažai lietaus. Nuo perkumijų sudėgė keletas ukų.

Kapčiamiestis. Musų valsčiaus neutralinės juostos trys kaimai buvo sudarę, taip sakant, atskirą respubliką. Viename iš jų — Varviškėje, susispietę visoki vagys žmogžudžiai ir šiaip Lietuvos valstybei prasikalę asmenų buvo įsteigę savo centrą. Mat kaimas stovi tarpe miškų ir prie pat Nemuno — tai ir patogusia vieta. Prie jų prisidėjo lenkų partizanai ir padėsiant lenkų kareiviams tiesiog terorizavo aplinkinius gyventojus. Visa apylinkė jų bijojo ir niekas nedrįso net važiuoti malkų miškan. Bet atėjo ir jiems galas. Pradžioj šio mėnesio iš Seiradų apskritys buvo pasiūsta į tuos kaimus milicija, kuri dalį vagių ir lenkų partizanų sugavo ir nugabeno Lazdijų kalėjiman, o kitą dalį, tarpe kurių yra žmogžudžiai Stabingis ir Žukauskas, lenkai priglaudė pas save.

Vietiniai ir aplinkiniai gyventojai lengviau atsiduso ir džiaugiasi, kad pas juos apsigyveno milicija, išvadavusi juos iš plešikų nagų, dirbusių išvien su lenkų valdžios kareiviais anoj pusėj Nemuno.

Gelžkelių Valdybos Byla

(Inž. Grinkevičiaus, Strebeikos, Janavičiaus ir J. Riechlevičiaus).

Š. m. birželio 16 ir 17 d. Kauno Apygardos Teismo kriminalis skyrius nagrinėjo įžymią bylą buv. gelžkelių direktoriaus Silvestro Grinkevičiaus, gelžkelių traukos tarnybos viršininko Mykolo Strebeikos, ukio tarnybos viršininko pavaduotojo Janavičiaus ir Virbalio depo viršininko Juliano Riechlevičiaus, kurie buvo kaltinami tuo, kad 1920 m. rugpjūčio — rugsėjo m. laikotarpiu užimdami aukščiau minėtas vietas neparodė per savo apsilėidimą laike gabenimo Lietuvoje Vokietijoj užpirktų anglių reikiamo valdžios veiklumo ir atitinkamo savo pareigų ėjimo, dėliai ko tapo priimta Virbalyje apie 2000 tonų netikusių anglių su 50 suvirš % nedegamosios medžiagos kas davė valstybei apie 700.000 auks. nuostolių. Bylą nagrinėjant paaiškėjo, kad 1920 m. valdžia užpirkė iš Vokietijų firmos anglis be technišku sąlygų, nes vokiečiai kitai nesutikę sakydami, kad jie patys nežino, kodangis anglis jiems teks, kailas dangi taikos sutartim kailas, nes dėliai sauso oro net ne visas sudygo. Bendrai, ši pavasarį Lazdijų apylinkėse iškrito labai mažai lietaus. Nuo perkumijų sudėgė keletas ukų.

— Pranešama iš Berlyno, kad Santarvės militarė komisija, Stuttgarto policijos baraguose (Vokietijoje) susekė amunicijos sandėlį, susidedantį iš 500 mašinių šautuvų ir kitos karo medžiagos.

— Pranešama iš Vašingtono, kad apie 300,000 tonų anglių skubiai siunčiama Amerikon iš Anglijos. Tarsi, kad Amerikoje anglių stoka jau apsiereiškia.

pirmiau paaiškėjo, kad vokiečiai siunčia ir visai netikusių anglių, kurias inž. Hofmanas buvo sugražinęs. Ypač kuomet nebuvo sutartyje nustatyta technikos sąlygų, kaip tik svarbu buvo ant sienos pastatyti koks inžinieris, kuris ir nedarydamas analizo galėtų maždaug numatyti apie anglių rušį. Dabar draug su netikusiomis anglimis buvo priimta nemaža net akmenų bei žemių. Vokiečiai, matyt, norėjo iškišti blogiasias anglis ir todėl inž. Hofmanui vokiečių firmos koks tai žmogus siulęs net kyšio, bet tasai vis tik blogų anglių nepriėmęs. Liudininkais buvo pašaukti be daugelio kitų taipgi ministeriai Galvanauskis, Dobkevičius, kontrolieris Zubrickas. Galvanauskis ir Dobkevičius išrodinėjo, kad anglių operacija drauge su popiermedžio išleidimu davusi pozityvių rezultatų ir kad formaliu atžvilgiu netikusias anglis nepriimti nebuvę pagrindo, nes sutartyje nebuvo nustatyta anglių rušis. Seimo gi nariai inž. Račkauskis ir Kairys irgi kaip liudininkai, kurie tirinėjo šį reikalą prieš bylą iškeliant, pareiškė, kad per gelžkelių valdybos kaltę padaryta valstybei nuostoliai priimant netikusias anglis. Teisiamam posėdy kaltino valst. gynėjo pav. Paulavičius kaltinamusis gynėnė advokatai Leonas, Venslauskis ir Skipitis. Nors prokuratura kaltino valstybei padarius 700.000 auks. nuostolius, bet valdžia civilinio reikinio t. y. kad kaltinamieji grąžintų tuos nuostolius, nepareiškė. Labai keistas apsiereiškimas! Seimo komisija tirinėja, pasikui eina prirengiamasai tarydymas pagalios prokuratura kelia kaltinimą, paremtą didelių valstybei nuostolių padarymu, o ateina teisman ministeriai ir pareiškia, kad jokių nuostolių nebūta.

Apygardos Teismas išnagrinėjęs šią bylą kalt. Janavičių pateisino, o kitus at-rado kaltais ir eidamas Baudž. Stat. 1 d. 639 ir 21 str. 1919 m. sausio 31 d. papild. § 2 ir B. Stat. 59 str. nusprendė nubausti inž. Grinkevičių 5 dienomis, inž. Strebeiką 7 dienomis ir Riechlevičių 3 dienomis namų arešto ir be to paskirti pinigine pabaudą Grinkevičiui 70.000 auks., Strebeikai 50.000 auks., kurios neišsigalint sumokėti laikyti juos po 6 mėnesius arešto.

Šiai bylai pradžią padarė gelžkelininkų Sąjunga pranešdama apie tai Seimui.

Skr. („Liet. Žinios“)

TEVYNĖ

Savitausias Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadieniai.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatomis. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugražinimui.

PAGALIAU IŠDRĖŠO...

Lietuvos atstovybės Vašingtone žinioje esanti Eltos agentūra, kaip paprastai visuomet išgriauna klerikalų darbuotę, taip ir dabar išsiuntinėjo laikraščiams pranešimą, kad klerikalų Federacija pasiuntusi po piežiui skundą delei lenkų kunigijos „nekrickšioniškų“ darbų Lietuvoje.

Pagaliau išdrėšo ir mūsų klerikalai nors puse lupų prasitarti prieš savo kolegą — lenkų kunigiją. Lietuvą lenkų kunigija, kartu su Varšavos junkeriais, smaugia jau ketvirtį metų, o mūsų klerikalai tik savo spaudoje apie jų darbus šio kavo ir ligi šiol neišdrėšo savo balso pakelti tuo reikalu tikybės centre. Visgi geriau vėliau, negu niekad.

Vienok tenka pastebėti, kad mūsų kunigų bijotasi griežtai, kaipio lietuvių, pasistatyti prieš lenkų kunigiją. Nors to skundo teksto nežinome, nes Elta, nežinia kodėl, jo nepaskelbė, tačiau Eltos pranešime pasakyta, kad tame rašte nurodoma tik „nekrickšioniškas ir bažnyčios dvasiai priešingas pasielgimas lenkų dvasininkų Lietuvoje.“ Vadinasi, šiame rašte skundžiamasi, kad lenkų kunigijos pasielgimas yra priešingas tik bažnyčios dvasiai, o jei tas nebūtų priešinga bažnyčios dvasiai, tai lenkų kunigija galėtų ir visai užsmaugti lietuvių tautos dvasią ir mūsų kunigams tas visai nerupėtų. Anot Eltos pranešimo, „rašte prašoma moraliai įvertinti lenkų dvasininkų taktą ir turti kur reikia galingą žodį“. Ir visas „garsus“ skundas tuomi pasibaigia.

Šitas įvykis dar kartą pabrėžia senai pažangiųjų žmonių kartojamus faktus, kad mūsų klerikalai yra tik Vatikano vergai, nedrįstanti aiškiai pasisakyti, kad visų pirma jie yra lietuviai. Jie ir šiame skundo rašte pasisako, kad jiems rūpi ne Lietuva, o tik bažnyčios dvasia Lietuvoje. Vienok katalikiškas Lietuvos atstovas Amerikoje randa galimiu šią Federacijos raštą garsinti su didžiausiu triukšmu, kaip neapsakomai „svarbų“ įvykį.

Ant galo tenka pastebėti, kad mūsų klerikalų neapsakomas noras pusti visur juos kompromituoja. Taigi ir šiame savo rašte, kur pasizada kovoti už Vilnių sakoma, jog tas bus daroma „500,000 organizuotų Amerikos lietuvių katalikų.“ Tačiau tuo tarpu oficialės bažnytinės statistikos rodo, kad prieš Amerikos lietuvių parapijų priguli tik 150,000 lietuvių su visomis davtomis ir su vaikais. Iš kur tai Federacija priskaito sau

tiek organizuotų katalikų? Juk tas Amerikos lietuvis, kuris nepriguli prie parapijos ir neatlieka išpažinties, negali būti nei Federacijos nariu. Nejaugi Federacija mano, kad Vatikanas šitų statistikų nežino?

Vienok mūsų klerikalai nesidrovi prie kiekvienos progos girtis, kad tik jie vieni rupinasi Lietuvos ateitimi. Vienatiniam to rūšies rašte iš savo valdona kreipdamiesi ir tai pasiskako, kad jiems rūpi tik bažnyčios dvasia Lietuvoje, o ne pati Lietuva.

DAINA BE GALO.

„Laisvė“ posenovei gieda savo dainą be galo apie SLA. Dabar bara savo vienminčius Seimo delegatus, kam jie „sudarė bendrą frontą su tautiniais politikieriais“ ir neklaušė jos („Laisvė“) diktūros. Dabar daugiausiai kluva p. T. Dunduliu, kuris, anot „Laisvės“ tvirtinimo, turėjo būti jos vienminčiams vadu. „Laisvė“ priverkus pilną puodą gailių ašarų sekamai užbaigia:

„Bet šiaip ar taip, padaryta visa eilė klaidų, pastatytas paminklas didžiuliam mūsų pralaimėjimui. Kita seime jis turi būti nuverstas ir jo vieton pastatytas paminklas mūsų laimėjimo.“

Vadinasi, „Laisvė“ verkšlena, kad ji pralaimėjusi SLA. Seime ir todėl kolioja Seimo delegatus, kuriuos ji laiko savo politiniais priešais ir be pasigailėjimo baka savo vienminčius su p. Dunduliu priešakyje.

Vienok mums, kaip ir kiekvienam SLA. nariui, yra begalo įdomu žinoti, ką bendro „Laisvė“, kaipio pašalinis laikraštis, turi su SLA., kad ji savinasi sau teisę apsvainikuoti laimėjimus SLA. Seime? Jei pripažinti „Laisvėi“ teisę ieškoti laimėjimų SLA. Seime, tai tokią teisę turėtume pripažinti ir kiekvienam Amerikos lietuvių laikraščiu. Bet kas tuomet išeiimtų iš SLA. Seimų ir kokiam nauda iš to būtų mūsų organizacijai? Tuomet SLA. Seimų delegatai suvažiutuotų svaryti, bet kovoti už pašalininių laikraščių laimėjimus.

Iš visoko matosi, jog „Laisvė“ siejosi delei Seimo dviem žvilgsniais: kad delegatai svarstė vien organizacijos reikalus ir nevedė kovos už partijas, kas, beabejones, būtų privedę Seimą prie išsiskirstymo ir antra — kam delegatai neprislailkė jos įsakymo skirstydami Tautiškus Centus, iš kurių nei cento neteko „Laisvėi“. (Gal but šitą „Laisvė“ ir laiko savo pralaimėjimu).

Vienok šitam verkšmų ir kolonijų sandėliui turime štai ką pasakyti: SLA. turi išdirbęs savo veikimui įstatus ir taisykles ir nei Seimas, nei Pild. Taryba, nei vienas SLA. narys negali elgtis priešais šituos įstatus ir taisykles. Jei Seimas ir padarytų kokius nors tarimus prieštaraujančius organizacijos įstatams, tai bile vienas SLA. narys gali išimti „injunction“ (teismo uždraudimą) tokių

nutarimų išpildymui. Tokiam atsitikime užtektų tik parašyti Aptraudos Departamentui tos Valstijos, kurioje organizacijos čarteris įregistruotas ir toki tarimui pasilikta bevertės.

„Laisvė“ turėtų žinoti, kad mes gyvename tokioje šalyje, kur yra įstatymai ir griežtai reikalaujama tų įstatymų prisilaikyti. O „Laisvė“ įsakymuose Seimo delegatus kai kartas buvo įsakoma toki dalykai, kurie priešinasi SLA. pagrindiniams įstatams. Apart partijinio triukšmo, kurį „Laisvė“ įsakė savo vienminčiams kelti Seime, ji griežtai uždraudė, kad „jei bus skirstomos aukos, tai statyti savo lozugas, kad joks susipratęsio darbininko centas nenuėitų tautos rėmimui.“ Seimas šitaip pasielgti negalėjo, nes SLA. įstatuose pasaky-

PERŽVALGA

„Susiprasta, bet ar ne pervėliai...“ — Beveik visa Lietuvos spauda susirupino išgalėjimu Lietuvoje svetimų kalbų, ypač rusų kalbos. Ir valdžios oficiozas „Lietuva“, ir „Karys“ ir kiti laikraščiai piškina editoriaus, kad reikalinga reikalauti valstybės įstaigų tarnautojų, kad jie savo pareigas eidami vartotų valstybinę lietuvių kalbą, nes esą ir prieš svetimus žmones gėda ir tie patys rusai džiaugiasi Lietuvos rusiškumu, kaipio nedalinamos Rusijos dalimi. Jau net pati „Lietuva“ pripažįsta, kad štai tokių įvykių esama Lietuvoje:

„Kiekvienas atvykęs iš svetimio krašto Lietuvon ir ypatingai Kaunan dideliu nusistebėjimu patėmija, jog čia dar nekarta tebevertuojama rusų kalba tiek valstybės įstaigose, tiek privačiuose santykiuose. Jei turi reikalą su Finansų Ministerija, nejuokiai save jautiesi tarp kalbančių svetimio krašto kalba. Nueimi į pasų skyrių, j tave kreipiasi rusiškai ir girdi, kai kiti valdininkai savo tarpe kalbasi rusiškai. Milicija kreipiasi į publiką nekarta taip pat rusiškai. Bet ypatingai rusų kalba įsivyravusi mūsų karininkų tarpe. Išgirsti Lietuvos karininkų kalbant lietuviškai. Kauno gatvėse, tai sakė man pažįstamas kitatautis, beabejo, perdaug nusakydamas, vis tiek ką išlošti didelė sumą loterijoje.“

Į šitokius apsiereikimus Lietuvoje, anot „Kario“ pranešimo, štai kaip žiūri rusai:

„Pavyzdžiui „Nakanune“ 62 Nr. aprašoma Kauno įspūdi. Ten iš smulkų brožučių kuriamas vaizdas tikslu įrodyti, kad Lietuvoje dauguma trokšta rusų kalbos, kad tik kaž kieno užsispriamam, visur padėti nesuprantami ir daug keblumų sudarinti „juokingi“ lietuviški parašai. Visur esama rusams palankaus upo. Tik lietuvių jaunų patriotų vaizduojamos, kad jų (lietuvių) kalba yra tiek plačiai žinoma, jog neskaitoma per reikalingą padėtį ir „suprantamą“ rusų parašą. Tas straipsnis kaip tik ir pavestas ne Kauno įspūdių aprašymui, bet mūsų kalbos pajuokimui. Rodos ir nepiktas tas tyčiojimas iš mums brangios kalbos, bet jis turi aiškiai

ta kaip tik priešingai, kad SLA. visomis išgalėmis turi remti tautos reikalus, o ne „Laisvės“ reikalus!

Kalbant apie „susipratusių darbininkų centus“, tai kiekvienas SLA. narys yra susipratęs darbininkas, nes kapitalistų mūsų organizacijoje nepriguli, ir beveik kiekvienas jų jaučiasi lietuviu ir todėl laiko sau šventu dalyku tautos reikalus. Todel reikalaui iš SLA. narių, kad jų centai nenuėitų tautos reikalams, yra tolygiu reikalavimu, kad saule iš vakarų tekėtų.

Taigi bereikalingai „Laisvė“ vienus Seimo delegatus kolioja, o kitus bara delei savo pralaimėjimų. Jei ji įsigilins ir rimtai apsvarstys, kas šiame straipsnyje pabrinkta, tai ji nustos dainavus savo dainą begalo ir mūsų organizaciją paliks ramybėje.

mums nedraugingą tikslą. Ir iš panašių aprašymų mes galime padaryt išvadą, kad naujieji rusai savo senų svajonių nepametę, kad ir dabar jie tebesistengia matyt Lietuvoje tik rusus, ar bent jiems palankų piliečių nusistatymą.“

Ir pagaliau „Karys“ sušunka: „Jiems rūpi mūsų kraštas vėl pagrobti. Todel budėkime!“

Kad Rusijos tautininkams rūpi Lietuvą ir kitas naujai susikurusias valstybes vėl pagrobti, tai tas niekam nenauji. Tačiau rusų negalima kaltinti už jų besidžiaugiamą Lietuvos rusiškumu, nes ištikrųjų Lietuva tokia yra — pripažįstama tai net pats valdžios oficiozas.

Nors yra geru apsiereikimui, kad pagaliau ir Lietuvos spauda suprato, jog neįleidas valstybinės kalbos ir leidimas įsivyrati seniaus buvusių Lietuvos pavergėjų kalbai, sudaro ir pačiai Lietuvos valstybei pavotą, tačiau labai tenka abejoti, kad būtų daroma Lietuvoje atatinamų žingsnių šito blogo pašalinimui. Štai kad ir ta pati „Lietuva“ smerkia „popierinius įsakymus“ ir oficiali spaudimą, kad valdininkai kalbėtų valstybine kalba. Ji siulo „visuomenės nusistatymą“. Bet mes iškalno užtikriname „Lietuvą“, kad „visuomenės nusistatymas“, be vyriausybės griežto įsakymo, šiuo žvilgsniu nieko nepagebės. Juk visuomenė — liaudis ir šiandien piktinasi savo valdininkų surusėjimu, o ar tas gelbsti kiek nors? Pagaliau ir pati Lietuvos visuomenė yra marga ir ji yra skirstoma ne tautomis, bet tikybinėmis grupėmis. Kiek toki visuomenė gali apginti valstybinės kalbos teises?

Ant galo tenka pridurti, ar nepervėliai susiprasta... Keturių metų nepriklausomos Lietuvos gyvenime jau spėjo įsigyventi valstybinės kalbos neigimo tradicija. Šiandien jau sunku šito pikto šaknis išrauti. Jei Lietuvos gyvenimo priešakyje stovinti žmonės būtų paklausę amerikiečių balso, kad reikalinga auklėti valstybinės kalbos sąmonę, kuri mes paklėme jau trys

metai tam atgal, tai šiandien nereiktų apie Lietuvos rusiškumą dejuoti.

Galutinai patrauko. — Mūsų klerikalai matydami, kad jų parsikviestam Ameriką Lietuvos atstovui joks darbas nesiseka, galutinai patrauko ir kiek imandami provokuoja pažangiąją Amerikos lietuvių visuomenę. Jų spauda užpildyta visokiais šmeižtais ant liberalų ir socialistų, vis mėginant įrodyti, kad jie yra Lietuvos priešai ir visokiais budais trukdą atstovui dirbti.

Mat, klerikalai nori savo ir savo atstovo bankrotą pridengti beprovokuodami pažangiuosius žmones.

Vienok tenka pasakyti, kad tokios jų pastangos nieko gera jiems neatneš, nes šiandien kiekvienas protaujantis žmogus aiškiai supranta, kodėl Lietuvos atstovui joki darbai nesiseka. Tam kalti ne liberalai ir socialistai, kurie jokios obstrukcijos atstovo darbams nedaro, bet kalti patys klerikalai su savo garbinamu atstovu, už pavertimą Lietuvos valstybinį įstaigų Amerikoje į klerikalų perijios šmugelio sandėlį.

Faktai patys už save kalba. — Pirmam apžvalkos straipsnyje padarome ištraukas iš Lietuvos laikraščių, kaip labai jie susirupinę išgalėjimu svetimų kalbų Lietuvoje. Ir štai be veik tuo patim laiku Lietuvos valdžia priverčia Susisiekimo Ministerį, inž. Petrą Vileišį, atsistatydinti vien delto, kad jisai įsakęs geležinkelį tarnautojams, einant savo pareigas, kalbėti tarpe savės ir į publiką valstybine lietuvių kalba.

Valdžios žinių agentūra „Elta“ buvo mėginusi šitą valdžios žygį užšlėpti prieš visuomenę ir todėl pranešė, kad p. Vileišis atsistatydino iš Susisiekimo Ministerijos delei nesveikatos. Vienok „Tėv. Balse“ pats p. Vileišis štai kokį pareiškimą padaro:

„Eltos“ žinia apie mano atsistatydinimą, įdėta 96 T. B. numeryje, neatatinka tik renybei.

Aš esu pilnai sveikas ir iš Susisiekimo Ministerijos atsistatydinau ne del sveikatos silpnumo, bet pildydamas paliepimą, Ministerio Pirmininko man pareikštą.“

Vadinasi, pats Lietuvos Ministeris Pirmininkas stoji už valstybinės lietuvių kalbos neigimą.

Bereikalingai tai laikraščiai dejuoja delei valstybinės kalbos neigimo ir daro planų kaip jos garbę apsaugojus, kuomet pačios aukščiausios valdžios viršumės tuo darbu užsima. Ar ilka dar Lietuvos žmonės tokius valdžios darbus toleruos? Laikas jau būtų tokius rusifikacijos ir polonizacijos skudurus išguiti Maskvą ir Varšavą!

Neatitinka tikrenybei. — Delei tilpusių „Tėvynėje“ p. Pilėno straipsnių prieš „Vienybės“ bendro stovinti žmonės būtų paklausę amerikiečių balso, kad reikalinga auklėti valstybinės kalbos sąmonę, kuri mes paklėme jau trys

kad tie užsiuolimai neatitinka tikrenybei ir kad tas daroma delei ypatingo piktumo. Mat p. Pilėnas yra susipykęs su „Vienybės“ redaktorium.

Anot minėto direktoriaus, „kas skaito „Vienybę“, tas kuogeriausiai mato, kad „Vienybė“ visu frontu yra nusistačiusi prieš klerikalus ir jokio pataikavimo jų žalingai Lietuvai politikai nesimato. Tokiais savo straipsniais prieš „Vienybę“ pats p. Pilėnas kenkia ir laikraščiu ir pačiai bendrovei, o ne „Vienybės“ redaktorių p. Širvydas, kurio nuostatymas kiekvienam „Vie-

nybės“ skaitytojui yra aiškus. „Tėvynė“ tokius raštus talpindama prisideda prie kenkimo mūsų laikraščiu ir bizniui.“

Mums labai nemalonu, kad p. Pilėno straipsniai tilpę „Tėvynėje“ padarė nesmagumo „Vienybės“ bendrovei. Vienok mes šiuomi pareiškiame, kad neturėjome tikslo pakenkti „Vienybės“ bendrovei ar jos laikraščiu talpindami tuos straipsnius. Tą darome prisilaikydami vien tos taisyklės, kad kiekvienas žmogus privalo gauti vietos laikraštyje savo nuomonei išreikšti.

Remkime Lietuvos Pažangą

Kultūros Draugijos „Žemaitija“ L. V. Komitetas Chicagoy gavo laišką nuo Lietuvos Mokytojų Prof. Sąjungos Kauno suaugusioms vidurinės mokyklos (Kaunas, Vytauto prosp. No. 26), kuris šitaip skamba:

„Kuriant savo krašto Lietuvos nepriklausomą gyvenimą jaučiama visur didelė stoka inteligentinių jėgų. Gal mes delto tik ir darome daugiau klaidų, kad neturime pakankamai susipratusių, sąžiningų, drauge gerai nusimanančių savo darbą, inteligentinių darbininkų kaip centralinėse, taip ir savivaldybių įstaigose. Lietuvos Mokytojų Sąjunga, matydama visą to blogas pasekmes, įsteigė Kaune suaugusiems gimnaziją, kurioj dabar jau yra 5 klasės. Šią mokyklą lanko vakarais daugiau kaip 200 įvairių įstaigų tarnautojų ir karių. Kitais metais bus pridėta 6 klasė ir apie 100 naujų lankytojų. Mokykla, norėdama kuodaugiausia išlavinti šiuos žmones, kad paskiau jie sumaningai dirbtų pavestą darbą, steigia skaityklą. Kadangi knygu Lietuvoje turime dabar labai brangios, todėl šios Mokyklos mokytojų taryba nutarė kreiptis į gerbiamą Jusų Draugiją, tikėdamiesi, kad neatsisakysite suteikti mūsų mokyklai išleistų ir esamų Amerikoje lietuviškų knygų, už ką lankytojai mokyklos ir mokytojai Jums būtų labai dėkingi.“

„Prašytume, jei galėsite, tarpe kitų knygų paaukuoti V. Kudirkos, Šeksyrijo išverstus raštus, Senkevičiaus, „Mūsų knygą“, M. Tvaino, J. Verno ir kit.“ Pasirašo: Mokyklos vedėjas ir Mokytojų tarybos sekretorius (parašai neįskaitomi).

Ačiū tam, kad jokia įstai ga neišgali parašyti vardinių laiškų kiekvienam Amerikoje gyvenančiam Petriui Povylui arba Onai, Kauno suaugusioms vidurinė mokykla, lygiai kaip ir kitos kultūros-apšvietos organizacijos, atsišaukė pagalbos iš Kultūros Draugiją „Žemaitija“. Gautus laiskus-atsišaukimus tuo reikalu L. V. Komitetas skelbė spaudoje Amerikos lietuvių visuomenės žiniai. Minėtos mokyklos laiškas dar kartą nurodo į didelę stoką įvairios literatūros

Lietuvoje ir vargingą padėmaitiją“ L. V. Komitetas Chicagoy gavo laišką nuo Lietuvos Mokytojų Prof. Sąjungos Kauno suaugusioms vidurinės mokyklos (Kaunas, Vytauto prosp. No. 26), kuris šitaip skamba:

„Kuriant savo krašto Lietuvos nepriklausomą gyvenimą jaučiama visur didelė stoka inteligentinių jėgų. Gal mes delto tik ir darome daugiau klaidų, kad neturime pakankamai susipratusių, sąžiningų, drauge gerai nusimanančių savo darbą, inteligentinių darbininkų kaip centralinėse, taip ir savivaldybių įstaigose. Lietuvos Mokytojų Sąjunga, matydama visą to blogas pasekmes, įsteigė Kaune suaugusiems gimnaziją, kurioj dabar jau yra 5 klasės. Šią mokyklą lanko vakarais daugiau kaip 200 įvairių įstaigų tarnautojų ir karių. Kitais metais bus pridėta 6 klasė ir apie 100 naujų lankytojų. Mokykla, norėdama kuodaugiausia išlavinti šiuos žmones, kad paskiau jie sumaningai dirbtų pavestą darbą, steigia skaityklą. Kadangi knygu Lietuvoje turime dabar labai brangios, todėl šios Mokyklos mokytojų taryba nutarė kreiptis į gerbiamą Jusų Draugiją, tikėdamiesi, kad neatsisakysite suteikti mūsų mokyklai išleistų ir esamų Amerikoje lietuviškų knygų, už ką lankytojai mokyklos ir mokytojai Jums būtų labai dėkingi.“

„Prašytume, jei galėsite, tarpe kitų knygų paaukuoti V. Kudirkos, Šeksyrijo išverstus raštus, Senkevičiaus, „Mūsų knygą“, M. Tvaino, J. Verno ir kit.“ Pasirašo: Mokyklos vedėjas ir Mokytojų tarybos sekretorius (parašai neįskaitomi).

Ačiū tam, kad jokia įstai ga neišgali parašyti vardinių laiškų kiekvienam Amerikoje gyvenančiam Petriui Povylui arba Onai, Kauno suaugusioms vidurinė mokykla, lygiai kaip ir kitos kultūros-apšvietos organizacijos, atsišaukė pagalbos iš Kultūros Draugiją „Žemaitija“. Gautus laiskus-atsišaukimus tuo reikalu L. V. Komitetas skelbė spaudoje Amerikos lietuvių visuomenės žiniai. Minėtos mokyklos laiškas dar kartą nurodo į didelę stoką įvairios literatūros

„Lietuvos Respublikos valdžios įstaigose dar ir po šiai dienai viešpatauja svetimata dvasia — tai lenkiška, tai rusiška. Nuo patarnaujojo prie durių ir ligi aukštojo valdininko, visi mėgsta kalbėti bet kuria nors svetimata kalba, bet tik ne lietuvių. Lenkų ar rusų kalba dažnai užkalbina ir atsilankiusius į įstaigą, o kai kuriose įstaigose kitaip ir nesuskalbėsi. Tik atėjusiam su reikalų į įstaigą ir nemokant kitos kalbos, pradeda kalbėti lietuvių kalba. Be valdžios įstaigų daugelis privačių firmų, kurios daro biznį su lietuviais, taip pat kalba tik svetimata kalba arba nepakenčia lietuvių kalbos. Kauno gatvėse ir kitur vien rusų, lenkų ir vokiečių kalba tekalbama.“

Toliau to straipsnio autorius priduria, kad toks apsiereikimas yra ne vien Kauno įstaigose, bet ir provincijoje, apskričiuose.

Apert to, kiekvienas skaitantis lietuvių laikraščius puikiai žino apie žiaurų ir neteisingą Lietuvos valdininkų elgmosi su ramiais gyventojais ir abelnai jos piliečiais. Žino taipgi ir apie peiktinus darbus (šmu gelis, kyšio ėmimas ir tt.), kuriais užsiima dalis valdininkų. Tas prakeiktas pelno gobštumas sumaišė protą net ponams ministeriams (gudriausioms ir išmintingiausioms asaboms!) ir privedė juos prie papildomo tokio didžiausio „smertelno“ grieko, iš kurio išrišimą tegali duoti tik pats popiežius. Visiems tokiems nusikaltėliams reikia vykty Ryman, kad šv. tėvas išrištų juos iš senųjų „darbų“ ir suteiktų palaiminimą naujiems „žygiams“; kol tie nusidėjėliai savo priedermės neatliks, tol — kaip Abliaus užmušęs Kainas — klajos po pasaulį, slapstysis nuo žmonių ir vistiek jaus sąžinės griaužimą.

Prie augščiau nurodytų faktų pridėjus dar lenkų

barbarizmą, apie kurį girdi me kasdien, galėsime maždaug išivaizdinti, kokia sunki padėtis susidariusi dabar Lietuvoje. Ši baisesi irutė neša pragaištį visai šaliai; daugiausiai, žinoma, nukentia nuo jos nuolatiniai gyventojai — mūsų draugai ir giminės. Nekurie amerikiečiai jau turėjo laimės paragauti tų gardžių Lietuvos „pyragų“ ir tokiu būdu asmeniniai susipažinti su tikru jos gyvenimu.

Ką mes, mielas skaitytojauja, privalome daryti, kad palengvintume gyvenimą Lietuvos gyventojams ir išgelbėtume šalį nuo pražūtys? Ar ilgai dar žiūrėsime į toki niekinimą ir tyčiojimosi iš viso to, ką mes skaitome gerbtinui ir šventu? Oi nei Amerikos lietuviai (dauguma) yra net per daug susidomėję Lietuvos kuryba ir likimu. Jų prisirišimą prie tėvynės ir atsidavimą jos reikalams liudija tas, kad jie nuolat deda savo gausias aukas ant Lietuvos aukuro. Amerikiečiai tą daro, trokšdami matyti savo tėvynę laisva, nepriklausoma, demokratinė šalimi. Tiems savo siekiams įkūnyti jie randa savyje moralinės ir fiziškos spėkos, nes jau atskiria girtiną ir reimingą dalyką nuo blogo ir smerktino. Užtai negali būti nė mažiausios abejonės, kad amerikiečiai nepatėmytų daromos jiems skriaudos ir neatkreiptų į tai tinkamos dėmes.

Aišku, kad žmogaus gyvenime tėra tik du keli: vienas veda į šviesą, gerovę, palaimą, o antras — į tamsumą, niekšystę... Pirmuoju keliu eidamas žmogus mokina, ieško tiesos, progresuoja — gyvena savo sveiko proto nurodymais; antruoju gi — tingi mąstyti, galvoti, akiai pildo kitų įsakymus, laišvo rankas ir čėbatus savo „išrinktiesiems“ ir garbina juos, kitaip sakant — smunka ir grimsta tamsybėn, darosi amžinu vergu.

Todel: 1) jeigu nori savo krašte, Lietuvoje, susikalbėti su valdininkais *lietuvių kalba*; 2) jeigu pageidauji, kad būtų pašalinta rusų korpaliaus žandarmėrija ir visi tie valdininkai, kurie niekuo nekaltus ramius gyventojus persekioja; 3) jeigu pyktiniesi, kad tavo tėvynės valdžioje randaš smugelinkų, kyšio emėjų ir kitokių gaivalų, kurie pildo ne liaudies valią, bet įsakymus iš Varšvos ir Maskvos; 4) jeigu trokšti atsikratyti nuo lenkų barbarų ir apvalyti mūsų brangę močiutę — Lietuvą nuo rusų caro liekanų, visokių veidmainių ir šmugelinkų, o jų vieton turėti susipratusius, sąžiningus, drauge gerai nusimanančius savo darbą inteligentinius darbininkus (kurie dirbtų grynai valstybinį darbą) ir tuo būdu įvykinti mūsų tėvynę senai pageidaujama gyventojų ramybę ir susilaukti pavyzdingos tvarkos, tai eik pirmuoju keliu, buk aktyviu šalininku kultūros, apšvietos ir abelnai progreso. Remk kiek pajėgdamas kultūros apšvietos įstaigas Lietuvoje, ypač Kauno suaugusiems vidurinę mokyklą; pirmų-pirmausia nepasi-

gailėk paaukoti joms nors menkiausio dalykelio — atliekamų ir be naudos gulinčių knygų, žurnalų ir tt. Išrašyk kokiam nors viešam Lietuvos knygyniui bent vieną laikraštį.

Tokios brangintinos progos patarnauti savo tėvynėi, kritiškoje jai valandėje esant, mes neturėjome ir nebeturėsime. Kada Lietuvoje viskas susitvarkys, jeiš normale vėžes, tuokart mūsų, amerikiečių, pagalba nebus tiek daug reikalinga. Be abejo, kiekvienas, kuris jaučiasi esąs lietuvis ir turįs nors mažiausią kibirkstėlę artymo meilės — savo pareigą atliks. Nuo sąvės priminsiu tik tiek, kad laikas visiems be galo brangus, užtai, broliai, negaišinkime ir netrukdykime jo šviesos ir mokslo ieškotojams Lietuvoje — siųskime literatūrą tuojaus.

L. V. Komitetas jau senai suprato, kad pagalbos teikimas kultūros apšvietos įstaigoms Lietuvoje turi būti sparčiai varomas. Tam tikslui dar praėjusį pavasarį, balandžio 17 d., jis įgaliuoto Juozą Grušą ir Joną Miknių. Tuodu įgaliuoto Komiteto nariu sudaro taip vadinamą knygoms rinkti komisiją. Ši komisija, knygū ir išdėtininkui padedant, iki šiolei sekmingai varė pavestą jai darbą. Dabar, kada vis dar gaūnama iš Lietuvos naujų atsišaukimų, komisija imsis už darbo su dviguba energija. Iš visuomenės pusės ji tikisi susilaukti materialinės ir moralinės paramos tame darbe. L. V. Komiteto vardu aš taipgi kviečiu visus geros valios žmones padėti K. R. Komisijai, nes eidami jai talkon, padėsite visam Komitetui ir tuo pačiu prisidėsite prie kurybos naujo, laisvo Lietuvos gyvenimo demokratijos pagrindais.

Literatūrą galima siųsti Lietuvon betarpiu arba per L. V. Komiteta, — kaip kam parankiau. Kas nori gauti kokių nors informacijų literatūros siuntimo reikalui, tesikreipia į komisiją šiuo adresu: „Zemaitija“ — K. R. Komisija, 3147 So. Halsted St., 2-nd fl., Chicago, Ill. Telefonas: Boulevard 8674.

Be to, chicagiečiams duodama tam tikra privilegija, būtent: tie asmenys, kurie aukoja kultūros apšvietos įstaigoms literatūros ir nori pasiųsti ją Lietuvon per L. V. Komiteta, bet neturi laiko priduoti Komitetui, tepraneša apie tai K. R. Komisijai, o ji pati atsiims iš jų. Visi siunčiami Lietuvon raštai per „Zemaitijos“ L. V. Komiteta turi Draugijos centro knygyno žymę-antspaudą. Tiems amerikiečiams, kurie siunčia literatūrą Lietuvon betarpiu, partartina užrašyti kiekvieno knygoj, kokiai įstaigai aukoja ir padėti savo vardą, pavardę ir adresą; taipgi galima pasirašyti bent 2-3 vietose. Prisilaikant šios sistemos bus lengviau surasti kaltininkas, jeigu kartais siuntinys žutų kelyje arba kas nors norėtų „pasišelpnyti“ iš tų knygų.

L. Apolis,

„Zemaitijos“ sekretorius.

Trumpa Apyskaita Lietuvos Universiteto Darbuotės

Laikotarpyje nuo Universiteto įsteigimo vasario 16 d. iki pirmojo semestro pabaigos birželio 30 d.

Pirmame semestre normaliai veikė šie fakultetai: Teologijos-filosofijos (pirmas semestras) iš trijų sekcijų: filozofijos, teologijos bei kanonų ir istorijos; Humanitarinių mokslų (dės toma mokslai einant dalykų sistema); Matematikos-Gamtos (antras ir ketvirtas semestras) su skyriais: matematikos-fizikos, fiziko-chemijos ir biologijos; Medicinos (antras ir ketvirtas semestrai) su skyriais: medicinos, farmacijos ir odontologijos; Technikos (antras ir ketvirtas semestras — bendri visiems skyriams) su skyriais statybos, mechanikos-elektrotechnikos ir chemijos.

Teisių fakultetas, einant Lietuvos Valstybės Prezidento Įsakymu Nr. 75, pradėjo organizuotis tik nuo birželio 24 d. ir mokslas pirmame semestre neišėtas.

Apart einamųjų darbų Fakultetų Tarybose išdirbti ir priimti šių metų pavasariniam semestru mokslu valandų tvarkraščiai. Paskelbus Lietuvos Universiteto statutą veikiančiųjų Fakultetų Tarybose apsvaryti ir priimti dėstomųjų mokslų planai, mokslų išėjimo ir egzaminų taisyklės mokslo personalo ir technikos personalo etatai ir lentelė atlyginimo, sąmata 1922 metams (įnešta į Sveikimo Ministeriją), svarstomi valandų tvarkraščiai rudeniniam semestru ir pavasariniam 1923-jų m. semestru, pakviestas dėstymui nustatyti dalykų mokslo personalas.

Universiteto bibliotekos komisija apsvarstė ir priėmė bibliotekos statutą, etatus ir sąmatą (įnešta į Sveikimo Ministeriją). Universiteto Teismas svarsto Universiteto Teismo statutą. Universiteto reguliamino komisija rengia projektą plataus reguliamino Universiteto vidaus gyvenimo tvarkai Statuto ribose. Ukio globos Taryba priėmė Universiteto žinion rumus, tvarkė juos, užpirkinėjo ukio dalykus, išdirbo projektus aprūpinimui Universiteto reikalingais rumais. Šiuo reikalu įvykdytas visapusis techninis tirinėjimas, kuriuomi konstatuota, kad nei trečiojo augšto pastatyti ant esamųjų rumų, nei rusiškai iškastai po likusios rumų dalies negalima. Nors viešuos ekonomizavimo tikslais nuo rudens semestro bent trims fakultetams (medicinos, technikos, gamtos) ryto valandos paskaitoms numatyta, o likusiems trims — vakaro valandos ir tokiu būdu Universitetas veiks nuo 8-os val. ryto iki 10-os val. vakare, — vistiek apseiti esamais rumais joku būdu nebegalima ir jeigu Universitetas neišgaus reikalingų rumų savo išsiplėtimui, tai nebus kur patalpinti kabinetus ir laboratorijas 5-jo ir 6-jo semestro, be to stoka būtų mokslo personalui užkerta kelią kvietimui pro-

fesorių iš kitų kraštų. Stoka būtų, stoka lėšų, sunkiai atsiliepia į Universiteto vystymąsi.

Universiteto Senatas turėjo 20 posėdžių pavestų Universiteto tvarkymui. Užtvirtinti Universiteto studentų organizacijų statutai, nustatytos smulkios taisyklės priėmimui studentų Universiteta.

Universiteto Taryba turėjo 6-ius posėdžius. Einant Vilniaus Universiteto statutui, pradžioje svarstė kandidatūras eilės asmenų įvairioms katedroms, pasiūlytų iš atskirų Fakultetų Tarybų ir nutarė kvietimą mokslo personalo.

Paskelbus Lietuvos Universiteto Statutą išrinko Rektorių, Prorektorių ir Sekretorių, Universiteto Reguliamino komisiją, Universiteto Teismą, nustatė mokslo ir atostogų laiką ir riša kitus einamus klausimus prigulinius Universiteto Tarybai.

Rektorius — Prof. Jonas Šimkus, Sekretorius — Prof. Blaž. Česnys.

IVAIRENYBES

Gal but nei vienoje šalyje nėra tiek išsiplatinus linčiavimo tradicija, kaip Šuv. Valst. Pastarųjų 35 metų laikotarpiu nulinčiota 3,443 ypatos, tarpe kurių buvo 64 moterys. Tarpe nulinčiųjų moterų yra 11 baltveidių moterų. Įdukusios minios kerštas, tanchiasiai remiasi vien tuščiais apkalčinimais ir tik po laiku sužinoma, kad nulinčiota visai nekalti žmonės. Nesa iš viso skaitliaus nulinčiųjų tik 17 nuošimtis yra tikrųjų kaltininkų, o kiti visi arba visai nekalti, arba mažais kaltininkais buvę tų nusizengimų, už kuriuos ir čiavimai įvykę. Iš 64 nulinčiųjų moterų tik viena buvusi tikroji kaltininkė, o visos kitos nulinčiutos nekaltai.

Bet idomiausias yra tas faktas, kad tik šešiuose atsitikimuose valdžia dėjo tikrų pastangų nubaudimui linčiotojų. Visuose kituose atsitikimuose tik paviršum patyrinėta ir viskas užglostyta vietos valdžios.

Kad nustabdžius tokį barbarišką ir beteisį minios keršto teismą, Šuv. Valst. yra surakta draugija po vardu: „Tautinė Juodu Žmonių Pažangos Asociacija“, kuri turi jau viršaus 100,000 narių ir viršaus 350 skyrių. Šita draugija veda kuenergiškiausią kovą prieš linčiavimo paprotį ir visomis išgalėmis rupinasi priversti Kongresą, kad išleistų anti-linčiavimo įstatymus, kuriais būtų aštriai baudžiami saualiai linčiavimų organizatoriai.

Vokietijos sostinė Berlynas turi 4 milijonus gyventojų. Bene bus trečias didžiausias pasaulyje miestas. Gi visa Vokietija yra 67,000 kvadratinų mylių mažesnė, už vieną mūsų Texas valstiją.

New Yorko mieste požeminių tunelių yra arti 40 mylių ir dar vis su kiekviena diena jų daugiau kasama.

Gyvenimo Dumble.

(Tąsa)

Užmigst daugiau nei nemėginau. Apširengiau ir išėjau į sodelį. Eidamas laukan pažvelgiau į vieną kambarį, kuriame stovėjo dvi lovos ir buvo paskirta svečiams. O kokia betvarkė! Guli beveik visi nenusirengę, skersai vieni kitus sugriuvę. Kiti ant aslos sukniubę krokia. Susimaišę vyrai su moterimis; nekurius moterų nevisai padorioje padėtyje gulėjo. Vienas jaunas vaikas, apkabines senutę Vandeniuno motiną, miega. Senutė irgi krikia.

— Prakeiktas alkoholis! Žmones į tikrus kiaules paverčia — mąstau sau lipdamas trepais žemyn.

Nulipęs žemyn irgi randu tą patį vaizdą. Ir čionai viename ir kitame kambaryje tyso girtų svečių. Matomai, kiti tol gerė, kol nuvirto nuo suolo ir čionai saldziai sau miega. Tik vienas Vandeniunas atsigules ant suolo, kurį prisitraukęs prie sienos ir po galva pasidėjęs nedidelę pagalvę. Išgirdęs mane vaikščiojant pakėlė galvą ir piktai sušuko:

— Kas tave prikapielinų taip anksti? — Nesinori miego... — atsakiau jam. — Žinoma, nesinori, nes „saldžioji naktis“ sapnuojasi... — juokiasi žiūrėdamas į mane. — Turbut daug misliji apie tai, a?

— Tamsta visuomet nori kitus pajukoti! — atsakiau piktai ir išėjau į sodelį.

Jisai dar man ką tokio sakė, bet aš jau negirdėjau — jau buvau sodelyje.

Tuo tarpu ką tik buvo pradėjus saulutė tekėti ir pirmi jos spinduliai sveikino rasi pasipuošusias ir drąsiai savo galveles pakėlusias gėles. Raudonas saulutės veidas tarsi pranašavo man audringą ateitį ir ramaus, žavėjančio ryto tyloje siautė didelė audra mano sieloje. Rodosi vis girdėjau kunigiuko ir Mildos ironiškai skambantį juoką, kuris mane išbudino iš miego.

— Labą rytą mylimasai! — išgirdau švelnų Mildos balselį.

Pakeliu galvą aukštyn, štai Milda pasirėmus ant lango rymo ir gėrisi tekančios saulutės spinduliais ir ramaus ryto kvėpiančiu gyvumu. Skaisti ir žavėjanti ji buvo — tarsi atspindis tekančios saulutės...

— Labą rytą saulute skaisčioji — atsakau į jos pasveikinimą.

Ji žiuri į mane meilės bangose paskendusiomis akimis, kuriose laimės šviesa spindi. Aš prišokęs prie gėlių krumo nuskinu gražią gėlę ir pabučiavęs metu į viršų. Ji sugavus ją taipgi pabučiuoja ir prispaudžia prie krutinės.

— Kodėl nemiegi, mieloji? — klausiu jos.

— Jau išmiegojau. Pagaliau, noriu pasigėrėti tekančios saulutės majestotišku gražumu, kuri taip meiliai sveikina mūsų laimės auštantį rytą. Na, ar nepuikus reiginys?

— Puikus, stebėtinai gražus... — atsakau tyliai.

— Tu nuliudęs, mielasai? Kas nutiko? — klausia ji su plačiais atvertomis nusistebėjimo akimis.

— Ne kaip jaučiuosi, tai viskas, — mėginu teisintis.

— Ne tiesai — užprotestuoja ji. — Tavo akyse spindi sielos liudnumas...

— Baisų sapną sapnavau, kurio įspūdių niekaip negaliu atsikratyti.

— Delei sapno nuliudai? —

— Labai ypatingas ir kartu baisus... —

— Papasakosi man? —

— Papasakosiu. —

— Gerai. Pasėdėk truputį supynėse, aš tuojaus ateisiu — ir atsitraukdama nuo lango pasiumtė man bučkį.

Sėdu į supynes, kurioms sujudėjus nukrinta man ant veido keli šaltos rasos lašai. Tarsi ir ramus rytas liudnumo prislėgtas verkia. Stuboje pasigirsta balsai ir prasideda judėjimas ir garsus juokai. Štai ateina ir Milda ir, vos spėjus atsisėsti šale manęs, klausia:

— Kur tas tavo baisusis sapnas?

Aš žiuriu į ją mustebęs, o ji linksmiai juokiasi.

— Juk parodyti jo negaliu...

S. E. Vitaitis.

— Tai papasakok! — spaudžia jausliai mano ranką.

Papasakojau jai savo sapną ir kuomet baigdamas priduriau, kad tie jos ir kunigiuko ironiškai juokai dar ir dabar realiai skamba man ausyse ir didelio neramumo man daro, ji neramiai sujudėjo ir pastebėjau žymų baimės šešėlį perbėgant per jos linksnų veidą.

— Ištikro, stebėtina! — pagaliau ištarė ji tyliai. — Ir aš sapnavau ką tokio apie jaunąjį kunegėlį, tik gerai negaliu suvogti ką. Žinau tik tiek, kad jisai kliudė mudviem apsviesti... — nuleido akis žemyn ir giliai užsimislėjo.

Tokis jos prisipažinimas dar didesniu neramumu mane užkrėtė. Nejučiomis suplasnojo mano širdis ir skaudžiai suvaitojų siela, lyg ją kokis įvykis būtų sužeidęs. Milda, pagaliau, giliai atsiduso ir nušvietus savo skaištų veidelį malone šypsa, pradėjo mane raminti:

— Nurink, mielasai! Supaisysi sapnų... Juk ir priežodis sako, kad blogi sapnai laimę pranašauja. Pagaliau, juk tu neabejoji apie mano meilę, todėl ar galimas daiktas, kad aš iš tavo nelaimės juokčiausi? Atmink, mielasai, kad tavo nelaimės — mano nelaimėmis yra; tavo džiaugsmas ir man didžiausiu džiaugsmu yra ir visuomet taip bus, kol mūsų akys tekančios saulutės spinduliais gėrėsis.

Tuo tarpu stuboje pasigirdo linksmo maršo aidai. Sukilę muzikantai sutinka kiekvieną atsikeliantį su maršu, kuriems kiekvienas turi užsimokėti. Pasveikinę visus sukilusius maršu, pagaliau išeina į sodelį ir eidami į supynes greičia tą patį nusibodusį maršą. Išsiėmęs dolerinę duodu muzikantams, bet jie nenustoja griežę — apsupo supynes ir vis drožia savo nusidėvėjusį maršą. Kiti svečiai stovėdami prie stubos juokiasi.

— Jaunoji pinigų neturi — kas ją išpirks? — sušunka vienas muzikantų.

Išsiėmęs kitą dolerinę metu jiems. Tuo tarpu pribėga prie supynių Mildos sesuo — Vandeniunienė ir vienas mano draugu, kuris paboliuos pakviestas, ištraukia mus iš supynių ir muzikantams grojant maršą vedasi į stubą šaukdami:

— Nubaušt jaunuosius, nubaušt, rade dome juos besislapanst po krumus!

Tuo tarpu nubėga Vandeniunas trepais žemyn šaukdamas:

— Muzikantai, muzikantai greičiau į viršų!

Puola muzikantai į trepus ir visas burys svečių paskui juos. Pasigirsta maršas ir tuo patim kartu liksmi, garsus juokai.

Neužilgo atsiveda žemyn užsimiegojusį vaikina ir senutę Vandeniuno motiną, kuriuodu gulėjo susikabinę. Sodina juodu už stalo, kaip jaunąjį ir jaunąją. Vaikinas užsimokėjęs muzikantams, trina užmiegotas akis ir nesipriešindamas sėda ir užstalę, o senutė pyksta ir purtosi, nenorėdama sėsti šale jo.

— Turbut biesas, ji prie manęs pristumė! — purija senutė. — Šitokią sarmatą nenaudėlis man padarė.

— Dabar nenaudėlis, o per naktį susikabinus gulėti buvo gera — juokiasi Vandeniunas.

— Juk Tamsta pati prie manęs prilindai — patėmija senutės „jaunasai.“ Aš gerai atmenu, kuomet vakar atsiguliau, tai lovoje dar niekas negulėjo.

— O kad taip prie jo prilystų mirtis, kaip aš prie jo lindau — koliojasi net pro ašaras senutė.

— Ko dar čion motin giniesi! Gulėjai su juomi per naktį, todėl sėskis šale jo ir viskas — erzina senutė sumus.

— Suneli, nors tu turėk protą ir ne niekink savo motinos — galutinaį pravirko.

— Kiekviena jaunoji verkia ištėkdama — juokiasi Gražys.

— Vadinas, keliamė dvilypes vestuves: Jurgio su Milda ir mano matutės su Antanu — nežiūrėdamas nei į motinos ašaras juokauja Vandeniunas. — Na išgerkime už sveikatą pereitą naktį susimylėjusių jaunųjų.

— Kad tave vaikeli taip mylėtų visos nelaimės, kaip aš myliu tą vėjavaiškį, kuris man tokią sarmatą padarė.

Tuo tarpu atsikėlus Gražienė ir patyrus kame dalykas, nusivedė senutę į kukurū, rampadėna ją, kad čia nieko tokio bausaus neatsitiko.

(Daugiau bus)

S. L. A. REIKALAI

ISPUDŽIAI IŠ SLA. SEIMO.

Vienas mano draugų, T. B., rašo laišką ir klausia, kaip aš jaučiuosi po seimų. Į jo laišką atsakau viešai. Viešai nebetiksliai, nes pažįdina savame laiške labai gyvą klausimą, kuris netik mane verčia susidomėti, bet manau, kad daug buvusių veikėjų tas paličia.

Klausia kokį įspudį ir skonių įgavau TMD. Ir SLA. Seimuose, Detroito. Ir pats tarsiu išnetyčių prasitaria, kad Seimai, nors gražioje, įspūdingoje vietoje atsibuvo, vienok kažko truko ir kada sugrįžo namon, tai jautėsi lyk persivalges — be upo, be skonio, be įspūdių, suerzintas... tiek laiko ir pinigų pragaišinta ir nieko — nie nieko nenuveikta.

Ar-gi taip blogai? Man-gi, atpenč, išrodė, kad Seimai kaip TMD. taip ir SLA. atsibuvo kaip paprastai Seimai kad atsibuna, kad atvyksta Centro valdyba be iniciatyvos ir be dienotvarkio.

Per kiauirus du metu nariai iš visų kampų Amerikos lietuvių kolonijose veikia, bruzda, tai nusiskundžia, tai patarimą suteikia Centro valdybai, o toji nesidomėja, neskaito savo organo ir neprisirengia Seiman.

Sulig seno papročio, be jokių naujenybių susivažiuoja delegatai, bet jiems niekas nepriudoda „pep“ ir taip lyg nuobodį pasaka, traukiasi per 5 ar 6 dienas Seimas.

Šis paskutinis SLA. Seimas, atsibuvęs Detroit, Mich., tai tikrai galima pasakyti, jog buvo Seimas pačios pilkosios liaudies — pačių žmonių; profesionalų — daktarų, advokatų, inžinierių ir kitos profesijos nebuvo.

Tokia gadynė — liaudis praradus ištikėjimą į mūsų vadus, pati savimi valdytis nori. Ji paniekino, atstumė inteligentiją. Musų laikraštija tarsi prisibijodama profesionalinės inteligentijos, pritarė liaudžiai.

Inteligentija tuo tarpu suvis atsitallino ir pasitraukė nuo liaudies. Intelligentas profesionalas, ypač Amerikoje, gali apseiti be liaudies, bet liaudis vargiai gali apseiti be profesionalų-inteligentų.

Vienok neviskas taip blogai; visgi radosi ir tarp jų vienas-kitas asmuo, kuris atkreipė Seimo delegatus susidomėti kaikiuriais gyvais ir opiais klausimais.

Nekalbėsiu čion apie T. M. D. — vienatinę Amerikoje apšvietos ir kultūros organizaciją, prie kurios vairo nei vieno profesionalo inteligento nėra — net-gi ir ant Seimo nebuvo. Kas čia kaltas? Skaitytojas laipats sau išvadą padaro.

Pravartu būtų žodis kitas tarti apie SLA. Seimą. Štai tarp tikrai pagirtinų Seimo darbų, kuriais patį liaudis susidomėjo:

1. Paskyrimas \$2,225.85c. įvairiems apšvietos ir kultūros reikalams;

2. Pakėlimas mokesties į Našlių ir Našlaičių fondą

iki 20c. į metus;

3. Padidinimas apsaugos laipsnių ligi \$5,000 ir ligoje pašalpos skyrių ligi \$18 savaitėje pašalpos;

4. Paskyrimas propagandos vėjui \$1,000, kad pažįdinti nariais SLA ir

5. Užgyrimas Seimo, kad leidžiamas mėnesinis laikraštis „Gydytojas“, žmonių sveikatos žurnalas, yra ver-tas paramos ir kad kuopų valdybos visais galimais budais pasistengtų prikalbinti narius užsiprenumeruoti „GYDYTOJĄ“, ir kad įtikrinti visuomenę, tuojaus gerb. delegatai užsiprenumeravo.

Gerb. Drauge T. B. nuo pilkosios liaudies vargiai galima buvo ką nors daugiau laukti.

Aš iš savo pusės skaitau, kad tai nuveiktas didelis darbas, tik reikia laukti, ar musų Pild. Taryba griebis įkynyti ir įgyvendinti Seimo nutarimus. Mes-gi iš savo pusės pasižadėjime prigelbėti Pild. Tarybai atlikti jai uždėtas pareigas.

Visuomenietis.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTES.

14 kp., Cleveland, Ohio. Truputis iš SLA. 14 kuopos gyvenimo. Jei kalbėti apie veikimą, tai turiu pripažinti, kad 14 kuopų veikimas apmires buvo ligi šiol. Kuopa, nors skaitlinga nariais, bet ligi šiol jokių parengimų nesurenge, išskyrus porą balių ar piknikų. Ypatin-gai ir yra sunku kas nors daug-giau veikti, kadangi iš 170 su-viršum narių, ant susirinkimų atsilanko apie pora desėtkų.

Praeitame susirinkime buvo daug kalbama kaip pripažinti narius lankytis į susirinkimus. Po daugelio išsireikškimų prieita prie išvados, jog reikia laikytis SLA. konstitucijos. Tai yra, jeigu narys neatsilankys ant susirinkimo bent kartą į 3 mėn., t. y. ant bertainių susirinkimų, bus baudžiamas sulig nurodymo konstitucijos. Taigi su šiuomi kviečiu gerb. SLA. 14 kp. narius skaitlingiaus lankytis ant susirinkimų ir svers-tyti savo organizacijos reika-lus. Jeigu mes patys nesiru-pinsime savo organizacijos rei-ka-lais — kiti juk nesirupys.

Taipgi likosi išrinkta kuopos korespondent V. P. Banionis, parasyti organą bei kitose laikraščiuose apie kuopos veikimą.

Šiame susirinkime išklausa ta delegatų raportai iš Seimo nu-veiktų darbų ir priimta. Su-surinkimas buvo gana gyvas. Malonu matyti, kad nariai įdo-mauja savo organizacijos rei-ka-lais.

Taipgi pikniko (buvusio 4 d. liepos) komisija išdavė raportą. Pelnu kuopai liko 56.00.

Dar kartą primenu SLA. 14 kuopos narius: išpildykime savo pareigas!

SLA. 14 kp. koresp. 114 kp., W. Hazleton, Pa. Šiuomi pranešiu visiems SLA. 114 kuopos nariams, kad man išvažiavus į New Yorką likosi išrinktas naujas kuopos sekretorius Jurgis Žemaitis.

Todel dabar visais kuopos rei-ka-lais kreipkitės į naująjį sek-retorių Jurgį Žemaitį, nes aš neturiu nieko bendro su tais reikalais.

Dabar, kuomet tapau pašalintas iš kuopos sekretoriaus vietos, tai tuo pačiu kartu pra-šau 114 kuopos sustabdyti savo narės ponios M. Stašauskienės

bereikalingus burnojimus ant manęs, nes aš niekam jokios skriaudos nepadariau ir niekam kelio nepastojau. Kam tat bereikalingai minėta narė mane šmeižia ir net susirinkime pareiškė, kad ji rašysianti į Cent-rą skundą ant manęs, užnesda-ma man visokių nesąmonių, buk aš neteisingai esu pripaži-nęs ligoniams pašalpas ir tt. Į tai turiu pasakyti tik tiek, kad aš tik tokiam ligoniam pri-pažistu pašalpas, kurie serga ir negali dirbti, ne taip, kaip anais metais kuopa darydavo: neku-rarie nariai tvoras tvėrė, savo daržus taisė ir pašalpa gavo. Aš tuomet tais reikalais nebu-vau tinkamai susidomėjęs, nes nesenai buvau prisirašęs prie organizacijos ir visa kuopos val-dyba buvo jų rankose. Bet da-bar taip nebus! Mat šiugždos akia nepamerksi ir jam nepasa-lyti, kad tylėk, nes tą parodo faktai. Atsivertę kuoopos kuoopas, o jo se rasite pažymėta, kam pripažinta teisingai ima-ma pašalpa, o kam ne.

Turėčiau ir daugiau ką pasak-yti, bet tuo tarpu užteks, nes nesinori diskutuoti vėsti už aiš-kius dalykus. Tik baigda-mas prašau p. Stašauskienės apsisotiti mane šmeižt.

Stasys šiugžda, buvęs 114 kp. sek.

289 kp., Harvey, Ill. Musų kuopa daug yra pergy-venusi visokių partijų kurs-tymų prieš Pild. Tarybą ir Seimo nutarimus. Bet šiuo kar-tu, laikytame kuopos susirink-i-me liepos 6 d., kuopos pirminis kas su savo pagelbininku visai turbūt pamiršo, kad jie atėjo į SLA. kuopos susirinkimą.

Visų pirma padalino atsišau-ki-mus A. L. D. L. D. ir atida-rę susirinkimą, skaito laišką, prašydamas, kad kuopa paau-ko-tų minėtai draugijai nors 20 dol. iš kuopos išdo. Nors neku-rie kuopos nariai atsakė, kad de-lei siuntimo delegato į buvusį SLA. Seimą (289 kuop. delaga-to Seime nebuvo. „T.“ red.) iš-si-sėmė kuopos išdas, vienok pi-rmininkas su pagelbininku aiški-na, kad A. L. D. L. D. neprašo aukos ir už tuos pinigus pri-si-ųs knygų, kaip atlyginimą ir tuo būdu nori, kad 289 kuopa turėtų artimus ryšius su A. L. D. L. D. kaip garbinga orga-nizacija.

Akyvaizdoje šitokių įvykių, aš čia paduo du keletą klausimų, į kuriuos redakcija malonės-man atsakyti per organą „Tė-vy-nė“.

1. Kuomi yra geresnės kitų organizacijų knygos už SLA. iš-leistus raštus, kurie irgi yra skiriami darbo žmonių apšvie-tai ir SLA. nariams ir kuopoms parduodami už pusę kainos? Juk ir A. L. D. L. D. knygyne tik tos pačios knygos galima gauti.

2. Ar nėra priešinga SLA. įstatams jungti kuopa prie ki-tų organizacijų?

3. Ar tas tiesa, kad SLA. įstatai arba Seimų nutarimai draudžia aukoti politiniams ka-lininiams? Man rodosi, kad SLA. nariai, kaip daro žmonės, ru-pinasi, kad netik Lietuvoje, bet ir viso pasaulio politinei kalinijai būtų palpuosuoti. Vie-nok musų kuopos vice-pirminis kas pareiškė, kad SLA. drau-žia politiniams kalininiams au-ko-ti, bet nariai to neklauso ir aukoja. Kazys Kazanauskas, 289 kp. narys.

Redakcijos atsakymas. Tar-pe SLA. leidžiamų raštų ir lei-džiamų raštų tu organizacijų, kurios, nors ir skaitosi kulturi-nėmis organizacijomis, bet tar-nauja vienos ar kitos partijos ar sektos politikai, yra tas skirtumas, kad SLA. raštai yra vien apšvietai skiriami, o tu or-ganizacijų raštai tankiausiai yra tendencijiniai, kad prapla-tinus tos partijos ar sektos

idealus, kuriai tokia organizaci-ja simpatizuoja.

SLA. tik savo išleistas kny-gas parduoda SLA. nariams ir kuopoms už pusę kainos, o sve-timoms laidos knygas parduoda reguliaria kaina.

Ar A. L. D. L. D. knygyne pardavinėja SLA. išleistas kny-gas, mums nėra žinoma.

2. SLA. įstatai aiškiai pasak-o, kad SLA. kuopos yra vien šios organizacijos šakomis ir joms negalima jungtis su kitomis organizacijomis, tiems pa-tiems darbams, kokius SLA. veikia, arba ir kitokiems dar-bams. SLA. kuopos gali gy-vuoti ir veikti tik SLA. įstatų plotmėje.

Pagaliau, jungtis SLA. kuopoms su kitomis organizacijomis, kad pinigais prisidėjus prie tu organizacijų leidžiamos literatūros, yra neigimu savų reikalų. Jei kuopa gali skirti iš savo išdo 20 dol. pašalinės organizacijos literatūrai, tai kodėl ji negali nusipirkti daug pigiau literatūros iš savo Cent-ro knygyno ir tą literatūrą pla-tinti? Taip elgdamosi kuopa padarytu trejopas naudos: pas-kleistų apšvietą, padėtų SLA. išparduoti išleistą literatūrą ir pati sau šio-ki-ki-ki pelno pa-darytu.

3. Nei SLA. įstatai, nei Sei-mų nutarimai SLA. nariams ne draudžia šelpti politinių kali-niųjų. Nors SLA. ir nėra politi-nė organizacija, bet visuomet, sulig išgalės ir reikalo, šelpda-vo kovotojų už musų tautos ir visos žmonijos laisvę — už demokratijos idealus. Šitą fak-tą liudija ir pereito Seimo pas-kyrimas 100 dol. Lietuvos poli-tiniams kalininiams. Jei jusų kuopoje kas nors tvirtino, kad SLA. įstatai ir Seimų nutarimai draudžia šelpti politinius kali-nius, tai jįsai kaltėjo aiškia netiesą.

PRANEŠIMAS SLA. 5-to APSKRIČIO KUOPOMS.

Šiuomi pranešiu SLA. 5-tam apskričiai priklausantioms kuopoms, kad yra šaukiamas 5-to apskričio, New York ir New Jersey valstijų suvažiavimas, kuris įvyks rugpjūčio 27 d., 1922 m., po num. 293 River St., Paterson, N. J. Posėdis prasidės 1:30 val. po pietų.

Todel kuopos, prigulinčios prie apskričio, malonėkite pri-si-ųsti kuodaugiausiai delegatų, kurie įvyks reikalų apsvars-tymui. Taipgi reikia priminti, kad yra išrinkta komisija išdir-bimui plano businiam apdrau-dos savaitė, kurį suvažiavė de-legatai turės apsvartyti ir ga-lutinai priimti arba kas netin-kama pataisyti. Pagaliau yra prašomos kuopos prisijusti per-savo atstovus naudingų suma-nyimų.

Ant galo noriu pakviesti ir tas New Yorko ir New Jersey vilstijose gyvuojančias SLA. kuopas prisidėti prie apskričio, kurios ligi šiol dar neprigulėjo arba prigulėję delei kokių nors priežasčių atsimetė. Mokes-čiai į apskritį visai maži — tik po 5c. nuo nario į metus, ką kiekvienu kuopa gali lengvai išsimokėti. Jei visos šios apy-linkės kuopos prigulėtų prie ap-skričio, tai galėtumėm didelius ir naudingus darbus musų orga-nizacijai nuveikti. Kurios kuo-pos manytų prisidėti prie ap-skričio, tai yra prašomos pri-si-ųsti savo atstovus į šį suva-žiavimą, kartu prisitūniant ir savo mokestis į apskritį.

F. V. Zubrickas, SLA. 5-to apskr. sek., 551 Morgan Ave., Brooklyn, N. Y.

PRANEŠIMAS SLA. 2-ro APSKR. KUOPOMS.

SLA. 2-ro apskr. suvažiavimas jau artinasi, kuris įvyks 20 d. rugpjūčio, „Liuosybės“ sve-tainėje, kampas 49-tos Ct. ir 14-tos gatvės, Cicero, Ill. Pra-

džia 1 val. po pietų. Visos SLA. kuopos, Chicagos ir apie-linkės, esate kviečiamos daly-vauti šiame suvažiavime, nes yra daug svarbių klausimų ap-tarimui. Bus renkami darbi-ninkai businiam apskr. ba-liui, kuris įvyks rugsėjo 24 d. Taipgi bus išdirbti planai suren-gimui prakabų maršruto apsk-rubežiuose ir tt. Kurios kp. ne-turite išrinkę delegatų, pasiru-pinkit išrinkti. Delegatus rin-kit nuo 10 narių vieną delegat-ą. Visos kuopos privalote už-simokėti duokles apskričiai, ki-taip neturėsit sprendžiama bal-so suvažiavime. Mokestis, 5c. nuo nario į metus.

P. J. Petronis, — apskr. sek., 10727 So. State St., Chicago, Ill.

PRANEŠIMAS SLA. 1-mo APSKRIČIO KUOPOMS.

SLA. 1-mo apskričio 15-tasai suvažiavimas įvyks rugp. 27 d., 1922 m., Kazio Levinlio sa-lėje, prie 218 Second St., Girardville, Pa. Suvažiavimo pradžia 10 val. ryte.

Kadangi šis suvažiavimas skaitosi metiniu ir, kad jame bus renkama apskričio valdyba sekamam metų, todėl Schuyl-kill apielinkėje esamų SLA. kuopų yra butina pareiga si-ųsti savo atstovus didesniame skaitliu kaip galint.

Teiksis atstovus atsiųsti šių kolonijų kuopos: Minersville, Shenandoah, Port Carbon, Gil-berton, MtCarmel, McAdoo, Tower City, Tuscarora, Seltzer, Girardville, Freeland, Frack-ville, New Phila., Tamaqua, Williamstown, Mahanoy City, Middleport, Kulpmont, Coaldale ir St. Clair. S. Bulota, Apskr. rašt.

PROTOKOLAS

Susivienijimo Lietuvių Ameri-koje 32-ro ir 5-to Dvimetinio Seimo, laikyto 19, 20, 21, 22 ir 23 dd. birželio, 1922 metų, Tul-ler Hotelyje, Detroit, Mich. (Užbaigta)

RAPORTAS SLA. LABDA-RYBES KOMISIJOS

32-tam ir 5-tam dvimetiniui Seimui, 19 d. birželio, 1922 m., Detroit, Mich.

Nuo pereitojo SLA. Seimo ligi dabar viso atsišaukė 32 nariai į Labdarybės Komisiją, reikalavimai pašalpos iš Našlių ir Našlaičių Fondo. Tarpe atsi-šaukusių randsi našlių, našliaičių ir šiaip paliegsių narių. Pašalpa buvo suteikiama, pasi-remiant kuopos išpildyta blan-ka ir buvo skiriama tiek pašal-pos, kiek Labdarybės Komisi-jai išrodė reikalinga ir galima.

Reikia pastebėti, kad per pas-kutinis du metu išmokėta pa-šalpa iš Našlių ir Našlaičių fondo \$2,766.00, o per tą laiką į fondą įplaukė tik \$2,457.48 reiškia ant \$308.52 daugiau iš-mokėta, negu įplaukė.

Atsižvelgiant į tai, kad Naš-lių ir Našlaičių fondo išmokė-jimai viršija įeigas, būtų gerai, kad Seimas paauka būtų šiam Fondui kiek aukų iš Tautiškių Centų ir išrašų budus kaip padidinti tą Fondą.

Surašas atsišaukusiųjų SLA. narių, kuriems buvo pripažinta pašalpa iš N. ir N. Fondo, nuo liep. mėn. 1920 iki liepos mėn. 1922 m.

- 1. J. Petrokas, Donora, Pa. 1 mėn., (miręs) po -- \$5.00
2. M. Sabaliauskienė, Chi-cago, Ill., 12 mėn., po --- 5.00
3. F. Kaminskienė, Newark, N. J., 24 mėn., po --- 5.00
4. J. Kemežas, Cleveland, Ohio, 18 mėn., po --- 10.00
5. M. Pakarkienė, Chirstop-her, Ill., 12 mėn., po --- 10.00
6. J. Šneiderienė, Bridgeville, Pa., 12 mėn. po 5.00
7. A. Basanavičienė, Ed-wardsville, Pa., 12 mėn. po 10.00

- 8. A. Brunzienė, Mt. Carmel, Pa., 12 mėn., po ----- 5.00
9. Ig. Miškinis, Brooklyn, N. Y., 12 mėn., po ---- 5.00
10. A. Šupienis, Pana, Ill. 12 mėn., po ----- 10.00
11. O. J. ir A. Zukauskai, Jackson, Mich., 12 mėn., po ----- 10.00
12. A. Čiapienė, Williams-town, Pa., 12 mėn., po 5.00
13. F. Skikienė, O'Fallon, Ill., 12 mėn., po ----- 10.00
14. K. Arbačauskienė, Law-rence, Mass., 12 mėn., po ----- 5.00
15. M. Malinauskienė, Brid-geville, Pa., 12 mėn., po 10.00
16. O. Juškenė, Detroit, Mich., 12 mėn., po --- 5.00
17. M. Bendzinienė, Spring-field, Ill., 12 mėn., po 10.00
18. M. Pažera, Benton, Ill., 12 mėn., po ----- 5.00
19. P. Abromavičius, Wilkes Barre, Pa., 12 mėn., po 5.00
20. M. Mačiulskienė, Inker-man, Pa., 12 mėn., po 10.00
21. K. Sarkienė, W. Pullman, Ill., 12 mėn., po ----- 10.00
22. M. Gabalienė, Philadel-phia, Pa., 3 mėn., po -- 5.00
23. M. T. ir V. Vitauskiutės, Cicero, Ill., 12 mėn., po 10.00
24. S. Pačinskis, Elizabeth, N. J., 12 mėn., po ---- 5.00
25. B. Jankauskienė, Brook-lyn, N. Y., 12 mėn., po 5.00
26. K. Kamesaitienė, Au-burn, Ill., 12 mėn., po 5.00
27. O. Rabikauskienė, Ed-wadsville, Pa., 12 mėn., po ----- 5.00
28. U. Šivokienė, Pt. Carbon, Pa., 12 mėn., po ----- 5.00
29. K. Rimienė, Rockford, Ill., 12 mėn., po ----- 5.00
30. A. Šturmienė, O'Fallon, Ill., 12 mėn., po ----- 5.00
31. M. Česnevičienė, Pitt-ston, Pa. 12 mėn., po 5.00

Viso — \$2,660.00

Viso pašalpų išdalinta \$2-660. Minėtos sumos didesnė dalis pašalpų jau išmokėta, o kita dalis yra dar mokama kas mėnuo.

Labdarybės Komisijos nariai: P. Jurgeliutė, S. Bakanas, A. T. Jasaitis.

RAPORTAS PRIEGLAUDOS NAMŲ KOMISIJOS PIRMININKO.

Pereitame Seime, aš visai nemanytai ir nei kiek neapsi-pažinęs su reikalu, papuliau Prieglaudos Namų Komisijon. Tą kiltų darbą pradėjau gana vėlai, praslinkus keliems mėne-siams.

Komisija persitvarkė, pasika-kirstė darbus, bet ne ilgam, nes vienas iš komisijos narių, p. Juknis, pasitraukė. Jo vieton Pildomoji Taryba išrinko p. V. M. Čekanauską.

Vėl, šiek-tiek persitvarkius, emėmės už darbo. Jei musų atliktas darbas nenešė pagei-dajamus vaisius, tai ne mus kaltė. Tai SLA. narių valia.

Pradžia darbo.

Kadangi pereitas Bostono Seimas, pasitaręs su SLA. nariais, nutarė steigti P. Namą Lietuvoj, aš tuojaus parašiau pas daugelį Lietuvos intelligen-tų ir veikėjų, kad susižinojus su Lietuvos valdžia, ar galima gauti leidimas panašiam namui steigti, ar ne.

Dr. Januškevičia, Penevėžio Gimnazijos Mokytojas, gavo leidimą iš Ukio ir Turtų Mi-nisterijos (leidimas buvo tal-pintas „Tėvyne“).

Be to, Lietuvoj radosi daug pritarančių tam darbu. Gerai žinomas p. J. Šileika rašė: „Jei jus steigste Prieglaudos Namą, tai aš atsisakau nuo sa-vo ukės, ir pavedu P. Namui.“

Toliau, dažinojėms, kad P. Taryba turės suvažiavimą, aš nuvažiuavau New Yorkan savo lėšom del pasitarimo kas būtų galima veikti. Lėšas už tą kelionę ir už kitus mano iškaš-čius, sudarant \$41.18, aš vėl

skiriu tam fondui.

Vėliau aš išsiuntinėjau laišk-us veik visoms kuopoms, pra-šydamas aukauti į P. Namą Fondą. Į tą atsišaukimą atsi-liepė tik kelios kuopos ir parė-mė pradėtą darbą.

Pasitarus komisijai, padarė-me suvažiavimą su P. Taryba, išdirbome planus sukėlimui ka-pitalo, pasidalinom darbaus ir išrinkom gerb. M. Raginską at-likit sunkiausį darbą, sekreto-riaus. Į tą visą darbą SLA. kuopos atsinešė gana šaltai ir kritiškai, ką liudija sekreto-riaus raportas. Gavome laišk-ų su iškoliojimais, vadinant mus pragavikais, vagimis, ir tt. (laiška randasi pas mane).

Laikė dviejų metų veikimo, parašiau 686 laiškus Prieglau-dos Namų reikale, kuopoms, pavieniams, į Lietuvą ir atsaky-mus ant laiškų. Nors gal ne-padarėme tą ką tikėjome, bet visvien gavome progą pažinti SLA. narių nuomonę ir sekanti komisija geriau žinos ką veikt-i toliau musų pradėtame dar-be.

Ši komisija, gerbiami Seimo Delegatai, darė tą, ką galėjo, ir jei neatliko daugiau, tai ne jos kaltė. Smulkmeniškai nerašau, nes ir kiti Komisijos nariai suteiks raportus.

Mano numone, kadangi SLA. narių didžiūma nenori P. Na-mo, tą darbą reikėtų pertrauk-ti laikinai, kol priuags tam tik ras reikalas, nes pagal dabarti-nės darbuotės, reikės šimto me-tų laiko, kol bus galima įsteigt-i ir palaikyti Namą.

Širdingai ačiu už suteiktą man garbę, dalyvauti tokioj pra-kilnoj komisijoj per dvejus me-tus. Be galo smagu buvo darbuotis su ypatom kaip, pp. Raginskas ir Čekanauskas, nes visados nuoširdžiai dirbo ir atliko savo darbą.

P. A. Dėdynas, Prieglaudos Namų Komisi-sijos Pirmininkas.

RAPORTAS PRIEGLAUDOS NAMŲ KOMISIJOS SEKRE-TORIAUS

32-tam ir 5-tam Dvimetiniam SLA. Seimui, birželio 19, 1922 m., Detroit, Mich.

Gerbiami Atstovai: Praeitasis SLA. Seimas, Bos-ton, Mass., šalip pp. Dėdyno ir Juknio, paskyrė mane į Prieg-laudos Namų komisiją. Imda-miesi už darbo, mes suprato-pame, kad norint steigti Prieglaud-os Namą, be pinigų negalima tatai padaryti, todėl nuspren-dėme pagaminti tam tikrus at-sišaukimus į SLA. kuopas bei įvairias draugijas prašant auk-ky. Tą darbą, komisija įsakė man atlikti, kas ir buvo atlik-ta. Atsišaukimų turinys tilpo „Tėvyne“ Nr. 24, 1921 m. Pasekmės buvo tokios, kad į P. N. Fondą suplaukė suvirš-tukstantis dolerių aukomis.

Kadangi per laiškus nebuvo galima visko atlikti, todėl P. N. Komisija turėjo vieną suva-žiavimą, New York City, SLA. raštiniėje. spalį 24 d., 1921 m. Suvažiavimo nutarimų turinys tilpo „Tėvyne“ Nr. 46, 1921 m. Vieną iš tų nutarimų pri-sėmo ir man išpildyti, t. y. pa-gaminti anketos laišką su agi-tativišku antgalviu ir tam tik-rais klausimais, į kuriuos kiek-vienu SLA. narys galėtų at-sakyti taip, kaip jam jo sanži-nė palieps. Tas buvo būtina reikalinga padaryti informaci-nisterijos (leidimas buvo tal-pintas „Tėvyne“).

Be to, Lietuvoj radosi daug pritarančių tam darbu. Gerai žinomas p. J. Šileika rašė: „Jei jus steigste Prieglaudos Namą, tai aš atsisakau nuo sa-vo ukės, ir pavedu P. Namui.“

Toliau, dažinojėms, kad P. Taryba turės suvažiavimą, aš nuvažiuavau New Yorkan savo lėšom del pasitarimo kas būtų galima veikti. Lėšas už tą kelionę ir už kitus mano iškaš-čius, sudarant \$41.18, aš vėl

skiriu tam fondui.

Vėliau aš išsiuntinėjau laišk-us veik visoms kuopoms, pra-šydamas aukauti į P. Namą Fondą. Į tą atsišaukimą atsi-liepė tik kelios kuopos ir parė-mė pradėtą darbą.

Pasitarus komisijai, padarė-me suvažiavimą su P. Taryba, išdirbome planus sukėlimui ka-pitalo, pasidalinom darbaus ir išrinkom gerb. M. Raginską at-likit sunkiausį darbą, sekreto-riaus. Į tą visą darbą SLA. kuopos atsinešė gana šaltai ir kritiškai, ką liudija sekreto-riaus raportas. Gavome laišk-ų su iškoliojimais, vadinant mus pragavikais, vagimis, ir tt. (laiška randasi pas mane).

Laikė dviejų metų veikimo, parašiau 686 laiškus Prieglau-dos Namų reikale, kuopoms, pavieniams, į Lietuvą ir atsaky-mus ant laiškų. Nors gal ne-padarėme tą ką tikėjome, bet visvien gavome progą pažinti SLA. narių nuomonę ir sekanti komisija geriau žinos ką veikt-i toliau musų pradėtame dar-be.

Ši komisija, gerbiami Seimo Delegatai, darė tą, ką galėjo, ir jei neatliko daugiau, tai ne jos kaltė. Smulkmeniškai nerašau, nes ir kiti Komisijos nariai suteiks raportus.

Mano numone, kadangi SLA. narių didžiūma nenori P. Na-mo, tą darbą reikėtų pertrauk-ti laikinai, kol priuags tam tik ras reikalas, nes pagal dabarti-nės darbuotės, reikės šimto me-tų laiko, kol bus galima įsteigt-i ir palaikyti Namą.

Širdingai ačiu už suteiktą man garbę, dalyvauti tokioj pra-kilnoj komisijoj per dvejus me-tus. Be galo smagu buvo darbuotis su ypatom kaip, pp. Raginskas ir Čekanauskas, nes visados nuoširdžiai dirbo ir atliko savo darbą.

P. A. Dėdynas, Prieglaudos Namų Komisi-sijos Pirmininkas.

Dalivavo tame šme-pitariančių 410; prieš 1,166 nariai Prieglaudą 2 reikalauja P riai; sutinka metai po \$1 Paskiria mui P. Nar \$1.00 — 4 2 nariai; po \$3.00 — 1 narys; riai; po \$10 \$150.00 — riai aukau bet negalin po \$100.00, Keli nariai bus reikal kiek.

Daugelis tuščias ant kad jie del klausimus, P. N., reil mokėti tar palaikimui visokių ne tiškų pam

T

Dalivavo tik 90 kuopų; narių tame emė dalyvumą 1,576; pritariančių steigti P. N. buvo 110; prieš steigimą P. N. 1,166 nariai; tikisi eiti į Prieglaudą 262 nariai; tuojaus reikalauja Prieglaudos 137 nariai; sutinka aukauti P. N. kas metai po \$1.00 334 nariai.

RAPORTAS PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJOS NARIO, V. M. ČEKANAUSKO.
Gerbiamas SLA. Seimo pirm. ir visi atstovai:— Šiame rašte, noriu išduoti atskaitą iš savo darbų, kaip Prieglaudos Namų Komisijos narys ir iš viso savo veikimo reikale steigimo Prieglaudos Namų.

Prieglaudos Namų steigimo reikale. Mes jautėmės tame darbe taip kaip užburtame rate. Neliko mums ką veikti toje srytėje, nes klausimas Prieglaudos Namų nariuose, yra labai skeptiškas, todėl nutarėme laukti iki Seimo, kuriame šis Priegl. Namų steigimo klausimas turės būti svarstomas.

Daugelis kuopų sugrąžino tuščias anketas, aiškindami, kad jie dėl to neatsakinėjo į klausimus, kad po steigimui P. N., reikią SLA. nariams mokėti tam tikri mokesčiai, palankimui tos įstaigos ir šiaip visokių nesamonių bei savotiškų pamokinių prirašydavo.

Kadangi Prieglaudos Namų buvo nutarta steigti Lietuvoje, tad aš pasitaręs su Priegl. Namų Komisijos pirm., P. A. Dėdnyu, kuris mane informavo, kad aš visų pirmaisiai pradėčiau darbuotis su agitacija kapitalo kėlimui. Agitacijos vedimui parašiau keletą agitaviškių straipsnių ir sekancius lietuvių laikraščius: „Tėvynė“, „Keleivį“, „Sandarą“, „Naujie-nas“ ir „Vienybę“.

Prieglaudos Namų steigimo klausime dalyvavo 90 kuopų; už steigimą balsavo 410 narių; prieš 1,166. Viso balsavime dalyvavo 1,576 nariai. Taigi matome, kad su šiuo Priegl. Namų klausimu yra tikra miste-rija, todėl niekaip viena komisijs negalėjo imtis tolimesnio darbo reikale Prieglaudos Namų steigimo. Komisija numatydamas tokią padėti, nusprendė palikti Seimui Prieglaudos klausimą apsvarstyti.

Turėdamas prieš akis viršmėtus faktus ir tą visą atsinešimą SLA. narių linkui Prieglaudos Namų, noroms nenoroms prisiėmęs pasakyti, kad P. N. steigimas yra negalimas, nes nėra pilno SLA. narių pritarimo. Vos 1/10 dalis visų SLA. narių yra tuomi užinteresuota ir kurie teikiąs pareikšti savo nuomonę tame reikale, bet iš to skaitliaus, vos 1/3 dalis pritaria steigimui P. N., kiti 2/3 priešingi.

Kandidatų arba invalidų į P. Namą tikrai negalima nuspręsti kiek jų yra. Iš 137 narių, pasisakiusių, kad jiems tuojaus bus prieglauda reikalinga, daug yra tokių, kurie tik simpatizuodami tam užmąnymui taip pareiškė. Iš vienos kuopos sugrįžusios anketos parodo, kad toj kuopoje vien tik invalidai beėsa, nes visi kp. nariai (apie 18) reikalauja kuogreičiausia eiti į prieglaudą. Tas parodo, kad ten, tik simpatijos dėlei tokius pareiškimus padarė. Gi daugelio kuopų sekretoriai pridėdavo prie-rašus, gražinam anketas, kad jų kuopų nariai tik simpatijos bei paakstinimo dėlei P. N. kuru-rimo, atsakydavo į klausimus, kad jie tuojaus reikalauja prieglaudos, bet šiaip jie esą jauni ir sveiki ir jiems niekuomet gal nebus tokia prieglauda reikalinga. Ir aš pats asmeniškai pažįstu kelis tokius narius. Prieglaudos Namui aukauti irgi mažai pasižada. Ne visi ir tie, kurie pritaria steigimui P. N., sutinka aukauti.

Su gilia pagalba, M. A. Raginskas, P. N. Komisijos sekretorius.

111 CIGARETAI
10¢ JIE YRA GERI

F. ŽIVATAS
Parduodu laivakortes geriau sių garlaivių kompanijų į visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate), Inšurinu (apsaugoju) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimė atsitikus.
Ofiso Adresas:
1836 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Seną Tėvyne
AMERIKONIŠKAIS LAIVAIS
Jei važiuojate atgal aplankyti savo seną Tėvyne per jures, keliauk ant Jungtinių Valstijų Valdžios laivų! The Shipping Board's laivai, Jungtinių Valstijų Linijų operuojami, nuveš jus tiesiai į Queenstown, Plymouth, London, Cherbourg, Bremeną ar Piliavą. Prisiusk žemai talpinama informacijų blanka ir leisk valdžiai duoti jums informacijų, kokiu tik reika. Jungt. Valst. Valdžios paslažteriniai laivai — ju su laivai — yra puikiausiu jūrsė. Pradėk savo kelionę linksmai. Galbūt tikras del pakankamumo gero maisto, švarus, patogūs kambariai, ruiningi rukimui ir pasidėjimui kambariai ir tinkamas patarnavimas.
APMOKĖJIMAI
Jei nori parsitraukti draugas ar gimines iš Tėvynės, apmokėk iš anksto jų kelionę per Jungtinių Valstijų Linija. Užtikrink jiems gera patarnavimą — leiskit jiems keliauti po Jungtinių Valstijų protekija. Del informacijų ir kitokių reikalų adresuok:
UNITED STATES LINES
Moore and McCormack, Inc. Roosevelt Steamship Co., 45 Broadway, New York City

SEVEROS GYDUOLĖS UŽLAIKO SEIMYNOS SVEIKATA.
Nusilpusios ir Kenciancios Moterys
apturėję geisimą, palengvinimą per varfojimą
SEVERA'S REGULATOR
Moterių Šliprinofojaus
Pařirsite, kad jįsai yra veiksmingas sugrąžinimui spēkų suregulavimui moteriškų funkcijų ir sufeikia sistemai sveiką, normaliską padėjimą
Kaina \$1.25
Klaskičė pas aptiekorius.
W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

French Line
Kelionė jūrmės į Lietuvą ir iš Lietuvos
S. S. PARIS išpl. rugp. 2, rugp. 23
Geriausi įrengimai — kambariai dvieims, keturiems ir šešiesms žmonėms — prausyklos ir bėgantis vanduo kiekviename kambaryje. Čia yra valgomasis kambarys, rukomasis kambarys, baras, barzdaskutyklė, atdaras dēnis, garsi pracuų viryklė, vyno ir alaus duodama dykai, muzika, šokiai. Ant laivo yra vertėjas.
Specialis garlaivis S. S. Pologne susisieks su S. S. Paris Havre ir plaukia tiesiog į Klaipėdą (Memel). Tikliai ant Amerikos ir Lietuvos pasporto nereikia Francijos vizų.
Visais reikalais kreiptis reikia į vietinį French Line agentą arba į Kompanijos ofisą:
19 State St., New York City.

Pakirpti plaukai ir pleiskanų nėra maloni kombinacija. Tos nešvarios baltos pleiskanų lupynos sunaikina gražiausius kiekvieno plaukus.
Ruffles
yra mirtinu priešu pleiskanų. Tik kelis kartus panaudojus jas iš galvos visškai pranyks pleiskanos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit Ruffles.
Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisunčiame tiesiai iš laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO. Brooklyn, N. Y. 104-114 So. 4th St.

LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS
LAIVAKORTES galima gaut pagal prekes kompanijų ir ant geriausių laivų visų linijų pas seniausią LIETUVIŠKĄ agentą — G. KUNAŠAUSKĄ. Agentura uždėta 1910 m. PASPORTUS išreikalauju visiems keliančiantiems į LIETUVĄ.
Atvažiuojančius iš kitų miestų patinku ant stoties. Pesiuntimas PINIGŲ LIETUVĄ pagal dieninį kursą. ATYDA. Maimymas pinigų ne priverstinas, bet išmainau, jeigu kas klausia.
G. Kunašauskas
179 E. 3-rd Street, New York, N. Y.

PINIGAI
Pesiunčiame pinigus į Lietuvą ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai.
LAIVAKORTES
Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pasportus. Patinkame kelivius ant visų New Yorko stočių. Priren-giame viską kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose kreipkitės pas:
AMBRAZIEJUS & DANIELIUS
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Tel. Greenpoint 5975. (SLA. nariai)

LAIVAKORTES PINIGAI
Lietuvą parduodame ant visų portų. Visą aprūpinam pradedant nuo gavimo pasporto iki pasodinimui ant laivo.
Jei norite turėti puikų patarnavimą kreipkitės prie mus.
Notarišką Kanceliaria
LITHUANIAN TRAVEL BUREAU INTERNATIONAL Travel Bureau, Inc.
136 East 42-nd st. NEW YORK, N. Y.

BAMBINO
Valstabaenklis Reg. S. V. Pat. Bliuro
ir matomai tas palengvino jo skausmus tuojaus.
Taip, motinos! Bambino parodė puikius rezultatus palengvinime vidurių diegimo, mėšlungio ir užkietėjimo. Jis yra geriausiu kudiškiu draugu! Kudiškiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau! 35c. aptiekose. Už 40c. prisunčiame tiesiai iš laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO. Brooklyn, N. Y. 104-114 So. 4th St.

LIETUVIŲ ISTAIGA GYVUOJA 85 METAI VIENYBE
„Vienybė“ įstaiga per 35 metus stūnia pinigų į visas pasaulio dalis, parduoda laivakortes ant visų geriausių linijų ir viskuom keleivius ap-rupina, atlieka visokius spaudos darbus greitai ir gražiai, turi didžiausią Amerikoje lietuviškų kny-gų sandėlį ir leidžia didelį laikraštį „Vienybė“ du sykiu savaitėje. Prenumerata: \$3.50 metams. Visi kreipėsi į „Vienybę“ kitur niekadoms bebesi-kreipia. Visais reikalais rašykyte:
VIENYBĖ,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.
TIESI KELIONĖ LIETUVĄ PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ
Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostų karidora. Viso trečia klasa padalinta į kambarius ant 3-ju, 4-rių, 6-rių ir 8-ųjų lovų.
POLONIA rugp. 9, ESTONIA rugp. 23 iš New Yorko, Bostono, ar Philadelphijos į Hamburgą \$104.50—Piliavą \$106.50 — Klaipėdą ir Libavą \$107.
Mes užmokam gelžkelio lėšas iš Bostono ar Philadelphijos į New Yorką. Dėlei laivakortė, kreipkitės prie savo agento

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON
To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai
NAUJIENOS
1739 S. Halsted St. Chicago Ill.

Prieglaudos Namų Komisijos Suvažiavimas.
Buvo sutarta suvažiuoti komisijs nariams del pasitarimo reikale Priegl. Namų tolimesnio veikimo, kas ir buvo padaryta. Suvažiavimas įvyko New Yorke, SLA. Name spalio mėn., 1921 m. Apkalbėjus reikalus, pasirodė kad pinigų Priegl. Na-mo Fonde yra visai mažai — apie penki tukstančiai dolerių, su kuriais steigimo darba nei pradėti nebuvo galima. Visi gi nutarėme padaryti šį-tą: k. t., sužinoti kiek randasi norinčių narių eiti į prieglaudą ir balsavimu išreikšti narių nuomonę, ar reikalinga tokia prieglauda bei kiek narių pasižada aukauti į priegl. namo fondą. Taipgi nutarėm susižinoti su įvairioms valstijoms ar paveltių steigti tokią prieglaudą čia, Amerikoje.

Pasidalinę darbas išsiskirtėme. Aš kreipiausi į Massachusetts ir Connecticut valstijų del informacijų ar galima panašią instituciją steigti SLA. tose valstijose ir laikyti savo kontrolė. Gavau atsakymą, kad šių valstijų įstatymai ne-draudžia steigti Priegl. Namą. Taipgi kiek galėdamas rinkau žinias, kiek lėšuočių įsteigimas Priegl. Namą čia, Amerikoje ir ant kiek pasirodo, tai Amerikoje steigimas ir užlaikymas at-seitų gana brangiai.
Kadangi steigimas Prieglaudos Namų yra nutarta Lietuvoje, ir atsižvelgiant į dabartinę situaciją nariuose, kurių didelė dalis yra nusistatę prieš steigimą Priegl. Namų Lietuvoje, aš ir kiti du komisijos nariai, ne-turėjome galės veikti plačiau

„Gydytojas“
Mėnesinis žmonių sveikatos žurnalas.
Mokina kaip apsisaugot nuo žisokių ligų.
Užsirašyk šiandien.
Peneruata: Vienas doleris metams.
„GYDYTOJAS“, 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.

75 metų BANKINIS NAMAS
Idant užlaikyti 75 metus Bankini Bizni, neatbutinai reikia apturėti kostumieriu užtikėjimą. To kį užtikėjimą mes sau išdirbome tik teisingu ir greitai pidiimu visų mūsų kostumieriu reikalavimu. Mes visados buvome vieni iš tu, kurie siuntėm pinigus pagal pigiausi kursą ir labai greitai, nes didelis daugumas kostumieriu, kurie siuntė per mus pinigus, da-vė mums proga pirkti pinigus pigiau ir parduoti juos pigiau, o mu su tiesi be patarimo susinešimai su Lietuvos Bankomis suteikė mums galėjimą pristatyti pinigus trumpiausiam laike. Dabar čia, kada Lietuvos Aukšinas yra labai pigus, o su laiku jo kursas turi eiti aukštyn, duodame rodą siusti pinigus krajun tuomi atnešant sa-vo gimnėms didelė pagalba.
Siunčiame pinigus Money Orderiais, Čekiais ir per Telegrama. Rašikit lietuviškai reikalaujant informacijų, kurias suteiksime greitai suvis dykai.
C. B. RICHARD & CO., Bankers, 29 Broadway, New York City.

Piniguocių laikraštis apie Lietuvą

New Yorke einančio „Wall Street Journal“ korespondentas turėjo pasikalbėjimą su p. Galvanausku Genuoj ir gautomis iš Lietuvos premiero žiniomis pasidalino su Amerikos visuomene „Wall Street Journal“ birželio 19 d.

Čia ji paduodame ištaisai:

Lietuva — šalis be pinigų spausdinamosios mašinos.

Nors apsupta neprietelių gū kaimynų ji tvirtai atsiliekė prieš bendrą pagundą.

Kada pinigų spaudinamosios mašinos šiandien smarkiausiai valstybėms dirba, verta yra pasiklausti atstovo tos šalies, kuri tokios mašinos visai neturi. Jo valstybė nedidelė ir nauja, bet po Čeko-Slovakijai ji yra turbūt geriausiai pasitūrinčioji ir tvirčiausioji Europos šalis. Tasai atstovas — tai Galvanauskas ir jojo valstybė — tai Lietuva.

Lietuva, kaip ir kitos dvi Pabaltijos valstijos, susikūrė po Rusijos revoliucijos. Ji yra didesnė už Angliją, bet turi vos 12-tą dalį josios gyventojų. Yra tai žemdirbių šalis ir neturi nei nerulų kasyklų. Tačiau yra tai etnografinė vienata su savo kalba ir literatūra. Tos šalies gyventojai — tai praktingi ir pastovūs žmonės, kurie jau parodė, kad gali sekmingai tvarkyti valstybę. Dabartiniojo jos vargu yra Lenkija, gulinti palei piet-vakarinę jos sieną. Lenkai godžiai žiūri į Lietuvą, kuri randasi tarpe jų ir jūros. Nežiūrėdami nei Vyriausios Tarybos, nei Tautų Sąjungos, nei savo pačių iškilmingų taikos sutarties pažadų, jie užima šiandien Lietuvos dalį drauge su jos tikrąja sostine Vilniumi, ir per savo prietelius francuzus jie gali sutrukdyti atidavimą Lietuvai Klaipėdos, kaip uosto.

Lietuva kol kas randasi be sostinės ir uosto, ir tai sulaukia jos ekonominę stiprėjimą.

Tačiau lenkiškaisi vargas teikia dar ir daugiau blėdies. Lietuva buvo Talikininkų pripažinta tik de facto ir ji aiškiai mato, kad Lenkija nepripažįsta jai teisės būti. Delto ji turi laukti didžiulę armiją. Tai praryja daugiau pusę jos metinių inėigų. Reikia atsiminti taip pat, kad karo laiku Rusų ir Vokiečių armijos nušlavė jos teritoriją daugiau negu sykį, ir Vokiečiai laikais savo ilgos okupacijos uždėjo rankas ant visa, ką tik jie galėjo gauti. Taigi nebutų nuostabu, jeigu Lietuva būtų giliai prasiskolinusi ir užpilta beverčiais pinigais. Tačiau faktas yra, kad jos skola yra nedidukė ir ji dar nei vieno popierinio pinigų neatšpausdino. Pastaraisiais metais iš visų savo išlaidų 750,000,000 markių, ji tik 30,000,000 pasiskolino.

Nepasiduoda pagundai.

Galvanauskas, paprašytas tai išaiškinti, šiaip pasakojė:

„Kada mes inkurėme savo valstybę, mes iš visų pusių buvome apsupti užpuo-

limo pavojais. Mes turėjome ginties nuo Rusijos ir nuo Lenkijos. Mums reikėjo amunicijos, traukinių, armijos. Ir mes turėjome pagundą, pasielgti taip kaip kiti, tai yra įsitaisyti pinigams spausdinti mašinas, kad turėjus kuo už visa tai užmokėti. Tačiau apsi- mąstę mes nusprendėme ne daryti to ir ieškoti kitų kelių. Mes nusprendėme apsieiti su tais pinigais, kuriuos mes turėjome ir mes išlikome savo pasiryžime.

„Karas paliko mus su trejopais pinigais: Caro rubliais, vokiečių markėmis ir vokiečių ober-osto markėmis. Tie pastarieji pinigai buvo išleisti laike vokiečių okupacijos Lietuvoje. Šiandien tie pinigai kursuoja greta vokiečių markių. Rublis pranyko iš cirkuliacijos del netekimo savo vertės.

„Žinoma, mes negalime tęsti tokios padėties ir toliau. Del kapitalo stokos kredito veikimas yra labai sunkus. Del visokių piniginių valstybės operacijų mes turime kreipties Berli- nan ir už jų patarnavimą suriai mokėti. Delto tai mes ketiname įsisteigti emisijos banką ir savo pinigus. Tačiau tam emisijos bankui mes anaipolt nelesime dirbti pinigų valstybės skoloms mokėti. Ir musų pinigai bus tvirti, taip kaip tvirta yra ir ekonominė musų padėtis. Musų planai yra taip sudaryti, kad iš to būtų tik pagalba šalies atstatymui ir kėlimui produkeijos, kaip ukio, taip ir pramonės.“

Banko pamatas — doleris.

Galvanauskas yra praktingas biznieriūs. Per ilgus metus jisai dirbo kaipo elektros ir kasyklų inžinieris. Jisai žino ir finansų sritį ir jisai su papėgimu aiškino savo valiutos pleną. Tasai plenas teikia nemaža kredito Suvienyty Valstijų doleriui, ir jisai taip aiškino:

„Tasai emisijos bankas turės dvejų ar trijų milijonų dolerių kapitalo; vieną trečdalį dės valstybė, kitą trečdalį — lietuvių visuomenė, trečią trečdalį — kėtataučiai. Du trečdaliu privatinio kapitalo galės sulaukyti inflaciją (užplūdimą naujai prispausdintų). Tik tasai vienas bankas turės teisės leisti pinigų ir tie pinigai bus paremti 40% aukso arba Suv. Valstijų dolerių; toji rezerva turės būti padidinta, kada cirkuliacijoje esanti pinigai pasieks tam tikro nustatyto augščio. Popieriniai doleriai bus skaitomi kaip auksas, nes jie ir yra tiek geri kaip auksas, gi mes jų gauname beveik dešimtį milijonų dol. kas met; juos atsiunčia milijonas lietuvių gyvenančių Amerikoje; tuo tarpu gryno aukso dabar sunku gauti.

„Bet prie dolerio mes prieiname dar ir kitu kėliu. Musų pinigų naujoji vieneta vadinsis „Aukšinas“ ir jisai bus vertas dvišimtinę (1/200) dalį Suvienyty Valstijų dolerio. Mes mar- kę skaitome turinčia vertės apie tiek, kiek turi dvišimtinė dolerio dalis; taigi ir perėjimas nuo markės į aukšiną bus lengvesnis, jei-

gu darbininkas gaus tą patį skaičių naujųjų pinigų, kaip jisai gaudavo senųjų. Bet mes pasivarysime, kad iškeisti visas markes į aukšinus. Mes leisime aukšinos kurso markių ir dolerių.“

Pirm visa ko trokšta taikos.

Galvanauskas dar pridurė, kad jo šalis už vis labiau trokšta ramybės ir taikos, kad sunki karo našta palengvėty ir žmonės galėty ramiai kėbti į darbą, neturėdami baimės del ryto jaus. Kraštui atstatyti reikės apie du milijonų svarų, paskirstant juos 10-iai ar 12-ai metų. Tie pinigai turbut bus gauti Anglijoje, kuri tikisi pristatyti reikiamos medžiagos. Lietuvai labiausiai reikalinga mašinerijos gelžkėlių taisomoms dirbtuvėms, geležies tiltams, kuriuos reikia pastatyti į vietą laikinųjų medinių, šie buvo pastatyti į vietą sunaikintų karo laiku geležies tiltų; reikia taip pat gilintojų Nemunui, kuri rėša Kauną su Baltija; reikia medžiagos paupių uostams; reikia telefonų aparatų.

Amerikos išdirbėjai galėty visa tai pristatyti, bet atrodo, kad Britai juos apilenks. O tačiau atsiminus, kad Lietuva yra skolinga Suv. Valstijų Pinigynui 5 milijonus dolerių su viršum už karo amuniciją ir Raudonojo Kryžiaus reikmenis; kad Lietuvos vienatinė svetur užtrauktoji paskola buvo sukelta tarp Amerikos lietuvių sumoje 2 milijonų dolerių, ir kad visos kitos Lietuvos skolos užsieniui, tai tik mažos sumos pinigų Anglijai ir Francijai — visa tai apsvarsčius atrodo, jog ir Amerika turėty pridėti savo dalį prie ekonominio atstatymo tos mažos, bet daug žadančios Baltijos valstybės.

Liet. Infor. Biuras.

TEISIŲ PATARIMO SKYRIUS PRIE ATST. VASINGTONE.
Pradedame nuo Teisių Patarimo (juriskonsulto) Skyriaus.

Nuo liepos pradžios pėreity 1921 metų iki liepos mėn. šių 1922 metų to skyriaus darbuotė ējo šiomis vagomis:

- 1) Patarimai Atstovybės tarptautinių teisių klausimais, ypač tais, kurie liečia Lietuvos piliiečių reikalų.
- 2) Informavimas įstaigų ir žmonių ieškančių žinių apie veikiančius Lietuvoje įstatymus.
- 3) Pagalba Atstovybei š juridinėms pusėms prie sustatymo įvairių oficialių aktų, raštų, notų.
- 4) Suiėskojimas turto lietuvių, mirusių Amerikoje teisėties ipėdiniams, gyvenantiems Lietuvoje.

Šis pastarasis teisių patarimo darbuotės skyrius yra vienas iš svarbiausių ir, žinoma, čia milijonas lietuvių gyvenančių Amerikoje; tuo tarpu gryno aukso dabar sunku gauti.

piamų rezultatų ir ateityje duos dar daugiau, nes darbas nuolat plečiasi, ir tik svarbu, kad lietuviai žinoty savo teises ir galimybes, ir kad reikale kreiptųsi kur reikia.

Per tuos metus (1921-1922) Atstovybė gavo iš Amerikos valdžios ir pati persiuntė Lietuvos žmonėms per Ministeriją \$5,571.10. Be to Amerikos Valdžia, musų atstovybei intei- kus visus dokumentus ir pasi- darbus, išsiuntė betarpiai— \$60,000.00, ir be to dar trijų mirusių kareivių tėvams atlygi- nimo po \$30.00 į mėnesį iki gy- vos galvos (vienam mirus, kitas begauna po \$20.00 į mėnesį).

Be to buvo užbaigtos 5 bylos su Apdraudos Kompanijomis (Insurance Co.) ir iš jų persiun- ta Lietuvon \$1,492.31. Taip- pat buvo užbaigtos 8 bylos, ēju- sios per Administratorius ir Lietuvos iš to persiūsta \$6, 581.86.

Daug daugiau yra dar tebe- vedamų bylų. Ir taip:

Mirusių kareivių apdraudos (War Risk Insurance) dar ve- dama 19 bylų išviso ant \$173,-

tos. Lietuvos Infor. Biuras.

LIETUVIAI AMERIKOJE

GRAND RAPIDS, MICH.
Aš kaipo angliakasy s atvy- kęs į šį miestą bandysiu šį tą kėpę jį parašyti. Miestas turi gyventojų apie 140,000, dau- ningas apgyventa Olandais, ku- rie yra labai fanatiškai tikinti žmonės. Taipgi yra nemaža ir lenkų, kurie turi tris bažny- čias.

Lietuvių yra apie 1,000 šei- mynų, kurie irgi turi savo baž- nyčią su apie 350 parapijonų. Yra trys lietuviškos svetainės su smulkėmis apačioje, kurias užlaiko sekamos draugijos: šv. Petro, Jurginė ir Lietuvos Su- nių ir Dukterų draugija. Pastar- osios nebologa svetainė, kurioje galima perstatyti visoki veika- lai — teatrai. Laike dviejų mėnesių atsibuvo trejos prak- albos. Kalbėjo: Petrikienė, Dundulis ir darbiečių Andriu- lis.

Lietuviškų biznierių yra apie 8 mažos valgomų daiktų krau- tuvės, 3 duonos kepyklos, vie- na mėsinyčia, bolinė, keletas minkškų gėrimų pardavyklų, dvi barzdaskutyklos ir kelios kriaučių šapos. Lietuvių pro- fesionalų čionai visai nėra. Ma- no nuomone, čionai galėty pa- daryti gerą gyvenimą vienas lietuvis daktaras, vienas dentis- tas ir vienas advokatas.

Lietuvių draugijos yra seka- mos: SLA kuopa, Lietuvos Su- nių ir Dukterų draugija, L. M. P. S. kuopa, ALDLD kuopa, Petrinė, Jurginė, LSS kuopa, Am. Dar. Partijos kuopa, Vyčių kuopa, SLRKA kuopa, vyčių choras ir Laisvės choras. Pas- tarasis geriau dainuoja ir dau- giu išsilavinę žmonės jame priguli.

Čionai reikalinga daugiau in- teligentiškų žmonių, gabių ir išsilavinusių aktorių ir kitų, o kultūros darbui yra labai plati dirva. Taipgi SLA kuopai rei- kėty surasti gabų organizato- rių, o tokis žmogus galėty daug prirašyti naujų narių prie kuopos. Nors čionai yra ir SLRKA kuopa, bet gabiam ir norinčiam dirbti žmogui tas nieko nepakenktų. SLA. na- riams abelnai reikėty daugiau veikti ir lavintis, rengiant te- atrus, koncertus ir kitokius kulturinius ir pasilinksminio parengimus ir tokiuose susirin- kimuose aiškinti žmonėms SLA. tikslus ir jo naudą darbo žmo- nės. O tuomet, be mažiausios abejonės, rasis daugelis tokių žmonių, kurie mielai pri- sirašys prie SLA., kai tik nuo- dugniai supras, jo tikslus ir svarbą.

Miestas yra švarus ir gra- žus. Yra visokių išdirbysčių, bet daugiausiai rakandų išdir-

000.00. Del visų ty bylų Atsto- vybė laukia dokumentų iš Lietu- vos; jos bus teigiamai išspres- tos, kaip tik bus tie dokumen- tai gauti.

Yra vedamos 6 atlyginimo by- los mirusiųjų kareivių tėvams (po \$30.00 į mėnesį abiemis, arba po \$20.00 į mėnesį vienam). Yra vedamos 5 bylos su Apdraudos Kompanijomis iš- viso ant \$2,400.00. Dokumen- tų laukiama iš Lietuvos. Be to dar 5 bylos su apdraudos kom- panijomis iš kurių dar negauta galutinų žinių apie apdraudos sumą.

18 bylų, Atstovybės vedamų, yra administratorių rankose, del kurių taip-pat laukiama do- kumentų iš Lietuvos. Sumos nežinomos, nes palikimai dar nesutvarkyti.

Yra 17 bylų administratorių rankose, kurių ipėdiniai gyve- na Lietuvoje, viso sumoje \$37,444.21. Laukiama doku- mentų iš Lietuvos.

Be visų ty buvo dar 4 bylos del sužeistųjų pramonėje, iš kurių trys jau sekmingai išris- tos. Lietuvos Infor. Biuras.

bystės, kuriose dirba daugelis moterų. Kadangi darbininki- ški organizacijų jokių nėra, to- del ir baisiai mažai apmokami darbininkai. Paprastas darbi- ninkas gauna nuo 35c. iki 45c. į valandą, todėl ir taip apmo- kamų darbininkų gyvenimas ne kokis. Darbai eina gerai — be veik visi dirba pilną laiką ir vi- sos dirbtuvės subatomis dirba pusę dienos. Darbas ne sunku gauti. Taipgi pastaruoju laiku nemažai reikalauja dailydžių ir murininkų.

Jurgis J. Guzevičius.

MINERSVILLE, PA.

„Tėvynės“ 23 num. pastebė- jau J. Laukėlio atsakymą į ma- no korespondenciją, kuriame jisai mane kaltina, buk aš ap- šmeižęs jį ir Naujos Gadynės chorą už koncerto programą. Vienok ir pats p. Laukėlis pa- sako, kad aš vienus išgiriui, o „girta boba“ monologą išpeikiu. Jau vien iš šito vieno fakto ga- li buti aišku kiekvienam pro- taujančiam žmogui, kad kas vertas pagyrimo — tas pagir- ta, o kas užsitarnavo papeikimo — tas išpeikta. Ir šita ne tik aš parašiau, bet ir visa publika taip koncerto programą įverti- no. Kurios koncerto dalyvius aš pagyriau, tai jie ir visai publikai patiko, o kuomet „gir- ta boba“ pasirodė scenoje, tai publika pradėjo nerimauti ir net girdėjosi balsų, kad trauk- tusti nuo scenos su tokiais „monologais.“

Bet kadangi p. Laukėlis ma- ne pastato visuomenės akyse girtuokliu, tai aš meldžiu pri- rodyti man sekamus dalykus, kad ir ypatiška! man pasaka- kant:

1. Kur ir kada ant koncerto, prakalbų ar kur kitur aš kėliau triukšmą, kaip kad jūs darėte savu laiku per V. K. Račkaus- ko ir K. Norkaus prakalbas?

2. Kur ir kada matėte mane girtą, netik su jusų primeta- moms man boboms, bet ir kur kitur geriant „munšainą“? Aš drąsiai Tamstai pasakau, kad aš „munšaino“ visai nevar- toju.

Todel reikalauju, kad priro- dytumėte man aukščiau pada- rytus užmetimus. O jei to ne padarysite, tai lai visuomenė ži- nos, kad Tamstos amatu yra šmeižti nepatinkamus sau žmo- nes, kurie išreiškia savo nuo- monę apie Tamstos rengiamus koncertus. Pagaliau reikia pri- durti, kad ir „Tėvynės“ redak- cija mano nuomonę patvirtino, Tamstos „girtą boba“ išva- dindama kuotikriausiu šlam- štu.

Paprienokas.

**TIKTAI
SLA.
Kuopoms**

**SLA. Ženklielai-
guzikėliai**

**VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS
TRIJŲ RUŠIŲ:**

..Dideli Aukšiniai, po \$1.50;
Maženi Aukšiniai — .100
Paaukuoti 50

**MOTERIŠKI SU SPILKU-
TĖMIS TRIJŲ RUŠIŲ.**

*Dideli aukšiniai po \$1.50, maženi aukš-
iniai — po \$1.00; paaukuoti — po .30.
Duodant užsakymus mažiau kaip ant vie-
no dolerio, reikia prisiūsti 10c. persiunči-
mui registruoto laiško.*

**SLA. kp. antspaudos-
pečėtis**

**GUMINĖS ANTSPAUDOS SU ATRA-
MENTO PADUŠKĖLE — po \$3.00.
GELEŽINĖS PEČĖTIS, IŠPAUDŽIA-
MOS Į POPIERĄ — \$5.00.**

Persiuntimo lėšas apmoka pačios kuopos.

**SLA. kvitų ir orde-
rių knygelės**

*Orderių knygelės išmokėjimams — po 50a.
Kvitų knygelės pinigų priėmimui — po 50a.*

**SLA. mokesčių-re-
kordų knygos**

*Liuonų lakštų sistema su drutais audimo
apdarais su raktu ir 75 lakštais para-
duoda tiktai už \$2.00.*

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siūsti kartu su narių mėnesinėmis mokesčiais pažymint ant mokesčių lakšto paliktos fu- kšios eilutės, už ką pinigai prisiunčiam.

*Kiekviena kuopa privalo pasirūpinti in-
gyti viršui pabriečius kuopoms būtinais
reikalingus daigtus.*

**MONEY ORDERIAI turi but išrašyti
ant Lithuanian Alliance of America, o mo-
kesčių mėnesinius raportus (blankas) su
pinigai siūsti sekretoriaus adresu:**

**P. JURGELIUTĖ,
307 W. 30-th St.,
NEW YORK, N. Y.**

21
Ra
KODI
Nuc
ragina,
laikrašč
Visus p
tada, ka
mes klau
pačiame
aprupin
Del
daro to,
mi pata
mus me
bė, bet c
saugoti.
kai gilit
me.
Pas.
čiai toki
mokslas,
nėms, k
ties, išsi
tarų, an
kus dor
dingais
siai susi
niais.
Mes
čiau me
gyvybė
lygų gal
Žmo
kuno ir
protas b
asmuo p
Gyv
2) vande
Žmo
maisto,
minimo.
Oras
palaiko
terštas o
sveikatą
Van
jopas: ty
vina sve
gyvybė i
naikina
Mais
pusi. Ji
ir sveiku
damas g
Mieg
si: susti
no dalis
na.
Dar
mankštin
dalis ir
Pasi
turi irgi
kesniu i
gesniu.
Auk
atžvilgio
nors tr
doros, ti
turi veik
oras, ma
minimas.
Pain
mums d
žinome k
rugių gr
Gru
yra netil
katą pal
gaminam
tikslumo,
išnašumo
raumeny
palaima,
salyklas,
purtimas
proto, —
mas, —
tis.
Dab
kaip tai:
gą ir pa
tikslumo,
Oras
mas, sve
kitą asm
kenks tai

ŽMONIŲ SVEIKATA

Rašo Dr. A. L. GRAIČIUNAS.

KODEL NELAIKU TURI MIRTĮ?

Nuo senai gydytojai žmonėms kalba, ragina, duoda patarimus kalbose ir per laikraščius, bet dažniausiai be pasekmės. Visus persergėjimus mes atsimeiname tik tada, kada giltinė mus užpuola. Tada mes klausiamės „kodel turiu mirti budamas pačiame amžiaus tvirtume ir palikti neaprupintus kūdikius ir našlę?“

Delfo, gydytojo persergėjimas nepadaro to, ko jis nori padaryti. Klausydami patarimų arba skaitydami pamokinius mes mėgstame sakyti: tai visa teisybė, bet *ar dar paspėsiu savo sveikatą apsaugoti*. Taip sakydami nepajuntame, kaip giltinė užpuola pačiame mūsų tvirtume.

Pasulyje kasdieną atsitinka tukstančiai tokių atsitikimų. Bet medicinos mokslas, neveizdamas į tai skelbia žmoniems, kaip turime išsaugoti nelaiku mirties, išsiliosuoti nuo skurdo, vargo, prietarų, amžino nedatekliaus; išauginti vaikus dorais, veikliais, sau ir žmonijai naudingsiais ir tt. Kad tai pasiekti pirmiausia susipažink su *pamatiniais igienos dėsniais*.

Mes nežinome kas tai yra gyvybė, tačiau mes išdalies žinome be ko žmogaus gyvybė negali užsilaikyti ir prie kokių sąlygų galime būti sveikais ir veikliais.

Žmogaus laimei butinai reikalinga kuno ir proto sveikata. Idant kunas ir protas būtų sveiki ir veiklūs kiekvienas asmuo privalo žinoti kaip turi pasielgti.

Gyvybę palaikyti reikalingi: 1) oras, 2) vanduo ir 3) maistas.

Žmogaus sveikata priguli nuo: 1) maisto, 2) miego, 3) darbo ir 4) pasilinksminimo.

a) Gyvybė ir Sveikata.

Oras. Oras yra dvejopas: tyras oras palaiko gyvybę ir gaivina sveikatą ir suterštas oras gadina gyvybę ir naikina sveikatą.

Vanduo. Vanduo yra taip-pat dvejopas: tyras vanduo palaiko gyvybę ir gaivina sveikatą ir suterštas vanduo užmuša gyvybę ir užkrėsdamas visokiomis ligomis naikina sveikatą.

Maistas. Maistas turi taip-pat dvi puses. Jis maitina kuną, priduoja gyvybę ir sveikumą ir nuodija mūsų kuną atimdama gyvybę ir sveikatą.

Miegas. Miegas turi taip-pat dvi puses: sustiprina pailsusias kuno dalis ir kuno dalis dar daugiau pailsina ir susilpnina.

Darbas. Darbas turi dvi puses: išmankština ir veiklesnėmis padaro kuno dalis ir pavargina ir pailsina kuno dalis.

Pasilinksminimas. Pasilinksminimas turi irgi dvi puses: padaro žmogų elastingesniu ir padaro žmogų silpnesniu — blogesniu.

Aukščiau paminėti dalykai yra tik iš atžvilgio gyvybės ir sveikatos, dabar mes nors trumpai prisizūrėkime iš atžvilgio doros, tikslumo, tobulumo, žodžiu kokią turi veikmę ant žmogaus sielos ir proto, — oras, maistas, miegas, darbas ir pasilinksminimas.

Paimkime grūdą ir žiūrėkime ką jis mums duoda. Visi be skirtumo lietuviai žinome kokią svarbą mūsų gyvenime turi rugių grūdus.

Grūdus turi savyje dvi ypatybi: jis yra netik butinas maistas gyvybę ir sveikatą palaikyti, bet ir žiurint kaip jį pagaminame, turi veikmę ant mūsų doros, tikslumo, tobulumo, žodžiu sielos ir proto išnašumo, ir taip: Iš grūdo yra duona, — raumenys, — veiklumas kuno ir proto, — palaima, — gerovė ir tt. Iš grūdo yra salyklas, — *svaiginantis* gėrimas, — išpurtimas ir neveiklumas raumenų ir proto, — žemyn puolimas, — prakeikimas, — amžinas vargas ir belaikinė mirtis.

Dabar paimkime tuos pačius daiktus kaip tai: orą, vandenį, maistą, darbą, miegą ir pasilinksminimą iš atžvilgio doros, tikslumo, tobulumo ir tt.

Oras: kvėpuok tyra orą — busi linksmas, sveikas, smagus, veiklus ir tas kas kita asmenį erzina ir pykina, nieko nenekenks tam, kurs kvėpuoja tyru oru (vely-

tina tad yra plačiai apsipazinti apie veikmę tyro oro į kuną, protą ir sielą)...

Miegas: jei išsimiegosi tik tiek, kiek kunas ir protas reikalauja — nei daugiau nei mažiau — pasekmingai nuveiksi pamintąjį darbą, kuris džiugins, tobulins visas kuno ir proto dalis — busi naudingas sau ir žmonijai. Persimiegosi ir nedamie gosi — busi sustyręs, neveiklus, betikslis, tinginys, o tinginystė — motina visų nuodėmių. Platesnio paaiškinimo čia nereikia.

Maistas: valgysi gerai, sveikai, gardžiai sutaisyta maitinantį maistą ir nepersivalgysi — busi sveikas, gyvybės pajėgos ir energijos turėsi, atpenč valgysi prastą maistą, blogai ir neskaniai, nesveikai ir nešvariai sutaisyta — susirgsi, gyvybės pajėga ir energija susimazgins — nupulsi dvasioje, prarasi viltį ir paliksi vaikata.

Vanduo: Jeigu nori, kad mašina būtų veikli, tai reikia netik kad gerai kurintusi, bet kad katilė būtų vandens. Taip yra ir su mūsų kunu. Reikia, kad kunas maitinančio maisto turėtų, bet reikia, kad jame būtų ir užtekintai vandens. Veiklus kunas ištrokšta ir reikalauja vandens, ir mes tik tyru vandeniui, troškulį užgesiname. Norėdami užgesinti troškulį kuo kitu mes save apsigauiname ir naikiname gyvybės pajėgas ir energiją, tad gerdami netyrą vandenį — ar tai pavidale alaus, vyno ar suteršto vandens, mes ant tiek troškulį užgesiname, kiek jame randasi tyro vandens, kitos-gi dalys buvusios tame skystime, arba tiesiai nuodija mūsų kuną ir protą, arba jei kokios dalelės yra maitinančios, tik sunkina mūsų kuną, nes jis maisto nereikalavo, o tik troško vandens, už tad mes tampame nubausti arba tuojaus susergame ir nupuolam žemyn ant kuno, proto ir dvasios, arba iš palengvo nematomai-nejučiomis vietoj tobulintis einame prie degeneracijos.

Darbas: Pavalgę, atsigėrę, išsimiegoję, nuolat kvėpuodami tyra orą, mes nuveikiame milžiniškus darbus ir kada mes su saiku dirbame tiek, kiek mūsų pajėgos išneša, tada mes jaučiamės, kad mes esame reikalingi šioje pasaulėje. Persidirbant-gi, arba taip sakant, be saikos, dirbant, mes nustojaime gyvybės pajėgos, energijos, vilties, liekame neveiklūs, nupuolę dvasioje ir tt.

Pasilinksminimas: Nueikime į muzėjų ir prisizūrėkime į senos galdynės liekanas, ypač atkreipkime dėmesį į senovės graikus. Mintyje užsiduokime klausimą — „Kas prisidėjo arba kas taip aukštai pakėlė graikus kulturoje ir kas juos pradžudė?“ — Atsakymą rasime: žaismės, pasilinksminimai! — Taip, žaismės, pasilinksminimai iš vienos pusės žmogaus sielą patobulina, pakelia, iš kitos pusės ją pradžudo supurvina ir galų gale nustumia pradžutin. Duokit mums žaismes, pasilinksminimus, kurie tobulina mūsų kuną ir sielą, o prašalinkite pražutingus, kenksmingus ir mūsų kuną, protą ir sielą nuodijančias žaismes ir pasilinksminimus. Duokit mums žaismes tinkamas mūsų amžiui, mūsų budui, pagal laipsnio išsilavinimo mūsų kuno, proto ir sielos.

Prie to visko pridėkime mes dar žodį „švarumas“, tad tikslas šio straipsnio bus atsiektas, ir asmuo perstudijavęs jį indomiškai — bus apmokėtas už sugaišintą laiką. Jis išvengs ligų, negalės ir visokių nepasisekimų gyvenime. Jis įstos į tikras vėžes gyvenimo, kurios ves jį prie laimės, tobulumo, tikslo, patenkimo, žodžiu prie to, ko jis senai ieško.

Pasulyje yra daiktai žmogui naudingi ir kenksmingi, tad žinojimas atskirti naudingą nuo kenksmingo daikto žmogaus sveikatai yra butinai reikalingas. Nekalbėsiu apie matomus daiktus (kaip tai pasiutęs šuva, kurio tu ištole vengi, kad jis tavęs neaprietų). Čia noriu atkreipti dėmesį į tuos akia nematomus daiktus, kurie vieni iš jų yra naudingi ir reikalingi mūsų sveikatai, o kiti stačiai kenksmingi ir žalingi ir kuriuos tik galima matyti per tam tikrus padidinamus stiklus-mikroskopą. Tuos daiktus mokslinčiai vadina mikroba. Tarp tųjų mikrobu yra daugybė kenksmingų žmogaus sveikatai, kurie bijo švarumo, delei tos priežasties švarumas kuno, maisto, vandens, oro yra butinai reikalingas, jei nori būti sveiku.

(Iš „Gydytojas“)

JOHN S. LOPATTO

Attorney and Counselor-at-Law
SLA. Advokatas-Patarėjas,
308-9-10 Coal Exchange Building,
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

Phone — Calvert 3210

I. B. Bronshas, M. D.

Ofiso valandos:
Nuo 7 iki 8:30 vakare.
Nedėlioje nuo 2 iki 3 po pietų.
615 COLUMBIA AVE.,
BALTIMORE, MD.

Istorinis Dokumentas apie Lenkus

„SANDARA“ spausdina labai svarbų istorinį dokumentą apie lenkus, tai yra LIUBLINO SEIMO DIENYNAS. Tame dokumente, to laiko žmonių užrašais, parodoma, kaip lenkai apgavo lietuvius, kaip prievarta ir žulkytė antmetė ant Lietuvos Liublino Uniją, kurią ir dabar jie bando atsiremti, užpildinėdami LIETUVĄ.
Kiekvienas lietuvis privalo susipažinti su tuo dokumentu, todėl skubina užsirašykite savitini laikraštį „SANDARA“
Prenumerata metams \$2.50, pusei metų \$1.25, i Lietuvą \$3.00. Laiškus su užsakymais reikia siųsti šiuo adresu: SANDARA,
327 E Street, So. Boston, Mass.
Pastaba. Kas užsirašys „SANDARA“, prisijungdamas iškirpęs šį paskelbimą, gaus dovanų FAUSTO KIRŠOS eilutę knyga AIDŲ AIDUŽES, kuris šiaip perkant kainuoja 50c.

SUSIKITE LIETUVON KNYGU

Lietuvos žmonės ir Lietuvos jaunimas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siųskite jas LIETUVON!

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną mūsų knygų savo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pasiųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas:

AISOPO PASAKAS, — didelė knyga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina \$1.25

AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atkelti, 288 pusl., kaina \$1.00

ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikrojo patriotizmo, 245 pusl., kaina \$1.00

Kas ims visas tris knygas, **GAUS VISAS TRIS UŽ \$3.00**. Užsakymus su pinigais siųskite Centru šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AM.,
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Tėmykite! Didelis 548 Puslapių Puikiais

Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsiskysite, tuo greičiau apsipazinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50

Drutame apdare \$2.00

Reikalaujami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

„TEVYNĖS“ ADM.,

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

AISOPO Pasakos

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokiniams seniems, jauniems ir vaikams. Popieros apdaruose tik \$1.25

„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Knygyne Galima Gauti Sekančios KNYGOS

- AMERIKA — Informacijos apie Ameriką ir tt. 1.00
- APDRAUDA IR PASALPA — pusl. 82 — 10c.
- APIE SVEIKATĄ — pusl. 16 — 05c.
- DAKTARAS IS PRIEVARTOS (Komedija) ..... 20c.
- DARBININKŲ PADEJIMAS AMERIKOJE 85 puslapių ..... 10c.
- JAPONŲ KONSTITUCIJA — pusl. 81 — 10c.
- KAS IS KUR PAREINA? ..... 20c.
- KAIP GYVENA: Latviai, Suomiai, Angliai 20c.
- KELIONE I SIDLAVĄ — pusl. 48 — 15c.
- KONRADAS VELENRODAS — pusl. 24. 15c.
- KRAZIŲ SKERDYNE ir Jos Pasekmės — 15c.
- LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS EURO-POS KARES METU pusl. 102 ..... 85c.
- LIETUVISKA CHRESTOMATIJA — puslapių 180 ..... 40c.
- LIUDVIKAS PASTERIS — pusl. 48 ..... 20c.
- NUO DEGTINES — pusl. 19 ..... 10c.
- PASNINKAI LIETUVOJE — pusl. 16 — 05c.
- PETRAS ŽEMAITIS — pusl. 69 ..... 20c.
- PERSPEJIMAS APIE ŠVENTĄ TIKRĄ JIMĄ — pusl. 68 ..... 10c.
- RUOŽAI IS SLA. ISTORIJS — pusl. 85 — 10c.
- SLA. ISTORIJA (1896-1915) \$1.50; audimo apdarais 2.00
- SUSIPRATO — 64 pusl. .... 20c.
- TRACHOMA — PRIE ŠVIOSOS — puslapių 100 ..... 20c.
- Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANCIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

- GRAZI MAGELIONA — Melodrama 4-rių aktų ..... 50c.
- DVI SESERI — 4-rių aktų tragiška drama 50c.
- PAVOKTAS KUDIKIS — Tragedija trijuose aktuose ..... 40c.
- KUNIGAS MACOCHAS — 4-rių aktų tragedija ..... 35c.
- AISOPO PASAKOS — pusl. 364 ..... \$1.25
- LENKŲ APASTALAVIMAS LIETUVOJE — pusl. 258 ..... 1.00
- PASKAITOS IS BIJOLOGIJS IR BAKTERIOLOGIJS — pusl. 172 ..... 50c.
- SVETIMOJ PADANGĖJ PASAULIO VERPETUOSE — Eilės, Dainos ir Prietkiai — pusl. 200. Parašė A. J. Jokubaitis 2.00
- ŽMOGAUS PAREIGOS — pusl. 245 ..... 1.00

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30 st., New York.

Paskolos Stočių Atstovų Suvažiavimas

Liepos 19 d., apie 4 val. po pietų, Washington Hotel, salėje, Washington, D. C., p. Bielskis, Lietuvos konsulis New Yorke, atidarė suvažiavimą. Atidarydamas suvažiavimą, pareiškė apgailestavimą, kad į suvažiavimą labai mažas būrelis atstovų teatvažiuo. „Priežastis neatvažiuo atstovų mums aiški“, sako p. Bielskis, „streakai gelžkelių ir bedarbė.“

Pirm pradėsiant rinkti prezidentą, pirmininkas pakviečia pakalbėti: mūsų dailininką p. Žmuidzinavičių, steigiamojo Seimo narį p. Natkevičių ir advokatą Milerį iš Worcester, Mass. P. Natkevičius prakalbėdamas į susirinkusius pareiškia, kad kaip Lietuvos valdžia, taip ir visa liudis buvo ir bus Amerikos lietuviams dėkinga už kiekvieną suteiktą jai materialę ar moralę pagalbą. Pirmindamas delei mažo būrelio suvažiavusių, p. Natkevičius pareiškia, kad šis Sidabro-Aukso fondo vėjus būtų buvęs daug pasekmingesnis, jeigu būtų stengtasi gauti pritarimą ir patikėjimą visos Amerikos lietuvių visuomenės.

Tolesniai kalbėjo Lietuvos atstovas p. Čarneckis. Savo kalboje jisai pabrėžė, kad šis Aukso-Sidabro vėjus nusisekė geriau, negu didžiausias optimistas būtų tikėjęs. Pabaigęs dėkauti už jų suteiktą Lietuvos valitui didelę paramą, pradėjo kalbėti apie Lietuvos politiką. Pirmučiausia išgyrė užsienių ministeriją, kurios išmintingumui dėka, Lietuva tapo pripažinta de jure. „Nors“ sako p. Čarneckis „šis pripažinimas dar nėra priimtas Lietuvos valdžios, kadangi su tuo pripažinimu rišasi internacionalizavimas. Nemuno, bet Lietuva jau tapo pripažinta kaip laisva tauta į pasaulio tautų šeimyną.“ Tolesniai kalbėdamas mūsų tėvynės atstovas, jau labai neiškia minėjo Vilniaus klausimą ir nekurię suprato iš jo kalbos, kad didžiųjų valstybių pripažinimas nevien mums Nemuna atima, bet atima ir mūsų sostiņę Vilnių. Nors Atstovas to aiškiai nepasakė, bet vilmos vilnose Vilniaus klausimo ir nedavimas informacijų delei nusistatimo Lietuvos valdžios kas link Vilniaus, yra suprantama, kad dabartinė „išmintingoji“ ministerija, daro kokius ne aiškius žygius su lenkais. Tiesa, Atstovas pareiškė, kad lenkų naujasis ministeris, šiomis dienomis vėl kreipėsi prie Lietuvos valdžios su projektu užmegsti kokius tai ryšius, bet Lietuvos valdžia pasakius tą patį, ką ir seniau — pildyti Suvalkų sutartį.

Pabaigus atstovui kalbą, buvo renkamas prezidentas. Rinkimai keistoki, nes neesant inteligentų salėje, nebuvo iš ko išrinkti. Lūosnoriai apsiėmė buti: Advokatas Miller iš Worcester, Mass. — pirmininku, Abračiūnas iš Montello, Mass. — vice-pirmininku ir Kneišis iš So. Bostono — raštininku. Į presos, rezoliucijų ir įnešimų komisiją: L. Šimutis, kun. Petraitis ir kun. Ambota. Trys žmonės į tris komisijas.

Skaitant pirmininkui vardus užsiregistravusių atstovų, suvažiavime dalyvauja šie: Kun. Kaulakis iš Philadelphia, kun. Ambota iš Hartford, kun. Jankauskas iš Ansonia, Conn., kun. Krasnickas iš Jersey City, kun. Lietuvnickas iš Baltimoro, kun. Petraitis iš Paterson, N. J., kun. Kemėšis, Washington, D. C., kun. Garmus ir kun. vikaras iš Waterbury, Conn. Svetiškųjų atstovų buvo rodos penki. Taip kad iš viso atsto-

vų su mandatais buvo apie 15. Svečiai, kuriems nebuvo suteiktas balsas, buvo šie: Natkevičius, Žmuidzinavičius, Lauzauskas, Čižauskas, Strumskis, Bielskienė ir visos Atstovybės štabas. Svečiai sudarė didesnę skaitlinę, negu atstovai.

Prasideda įnešimai. L. Šimutis įneša, kad pasiūsti pasveikinimą Steigiamamjam Seimui ir Ministerijai už „išmintingai“ vedamus Lietuvos reikalus. Nutaria pasiūsti ir perduoda rezoliucijų komisijai suredaguoti. Vinikas patėmija, kad pirma, negu darysime įnešimus, reikia dienotvarkę priimti. Pasiūlo priimti dienotvarkę kokia yra pateikta. Priimta. Kokia toji dienotvarkė, susirinkimas neklaušia ir niekas jos neperskaito. Iš šalies žiurint išrodo, kad atstovai, su išėmimu keleto, nežinojo kas tai yra dienotvarkė ir vargiai jie žinojo ko suvažiavo.

Tolesniai neesant salėje įnešimų, rezoliucijų ir presos komisijos, p. Vinikas pasiūlo apkalbėti programą Harris'o paminklo atidengimo. Visiems sutikus, skaito programą apeigų, kurios bus atliekamos ant rytojaus Arlingtono kapinėse. Perskaiciūs programą, kun. Garmus klausia ar bus pašventinimas tojo paminklo? Vinikas atsako — Arlingtono kapinėse jokių sektariškų pašventinimų negalima daryti. Kun. Kemėšis pastebi, kad ne sektariškų, bet katalikiškų kun. Garmus nori žinoti. Kun. Garmus karštoje kalboje pareiškia, kad Harris žuvo už katalikišką Lietuvą ir budamas krikščioniškos šalies piliečiu, privalo būti katalikiškas pašventinimas tojo paminklo. Čia įsikiša p. Mastauskas ir pareiškia, kad ji šiai matęs įstatus tyjų kapinių, kur draudžia religiškas apeigas ir šitose apeigose nebus katalikiško pašventinimo. Visi sutinka su programu kokis patiekles vien kun. Garmus matyt neužganedintas, kad p. Vinikui aiškinant apie samdymą automobiliu, pasako: „pirma negu samdysi automobilius išmok tikybos tiesų...“

Pirmoji sesija užsidaro 7 val. vakare.

SESIJA 2.

Antra sesija prasideda 20 d. liepos, 10 val. ryte. Pirmininkauja vice-pirmininkas Abračiūnas.

Rezoliucijų komisija siūlo priimti rezoliuciją delei antrosios paskolos. Rezoliucijoje reikalaujama, kad antroji paskola būtų Lietuvos valiuta, o ne Amerikos doleriais. Rezoliuciją priima.

Tolesniai priima rezoliuciją, kad visi Amerikos lietuviai, aukautų šių metų nuosimčius, nuo pirmosios paskolos, į Aukso-Sidabro fondą.

Paskirtoji komisija apskaitliavimui susiusto aukso-sidabro praneša, kad apskaitliavimas imis kelias dienas ir tam reikalinga ekspertų komisija. Išrenka ekspertų komisiją iš dviejų narių, kun. Jankausko ir Ulbiko.

Tolesniai Vitkus iš Cicero, Ill. įneša, kad suvažiavimas užgirtų dabartinio atstovo darbuotę Amerikoje. Niekas neima balso tame reikale ir pirmas pareiškia, kad nesirandant įnešimui priešingų, įnešimas priimtas.

Skandalas delei registracijos ir mokesties.

Kun. Kemėšis referuoja, kad atstovybė gavus pranešimą nuo Lietuvos valdžios, kad iki gruodžio 9 d. visi Lietuvos piliečiai esanti Amerikoje, turės užsiregistruoti atstovybėje ir užsimokėti \$10. Tolesniai, visi tie už

siregistravusieji, turės mokėti po \$10 kas metai, pakolei gyvena Amerikoje. Neužsiregistravę iki gruodžio 9 d., šių metų, nustos būti Lietuvos piliečiai ir negalės turėti jokios nuosavybės Lietuvoje. Jeigu kuris iš neužsiregistravusių grįš Lietuvon, turės laukti 5 metus, kad pastoti vėl Lietuvos piliečiu. Reikiška, kad jeigu lietuvis gyvendamas Amerikoje ne užsiregistruos iki 9 gruodžio ir neušimokės \$10, netiktai kad negalės sugrįžti Lietuvon, bet ir jeigu turi kokį nors kąsnelį žemės, bus valdžios sukolfiskuotas.

Pabaigus kun. Kemėšiu kalbėti šiame klausime, ima balsa kun. Krasnickas ir aštri tonu pradeda ataką ant kun. Kemėšio, Mastausko ir atstovo. Kun. Krasnickas sako: „Mes kiekviename reikale eįome į pagalbą Lietuvai. Amerikos darbininkai dėjo savo pinigus kiek galėjo. Ir kodelgi Lietuvos valdžia dabar uždeda toki sunkų jungą ant Amerikos lietuvių? Keno čia darbas? Lietuvoje žmonės moka 60 aukšinių metinių mokesčių, kuomet mes Amerikoje, kurie jau tiek davėmė, uždedama net \$10 metinės mokesties ir, jeigu kuris neturės užsimokėti, bus baudžiamas kaip koks didžiausias kriminalistas — atimama pilietybė ir turtus konfiskuojama! Čia aš aiškiai matau, kad šis žingsnis yra padarytas ne Lietuvos valdžios, bet jusų!“ rodo į kun. Kemėšį ir Mastauską. „Jūs tą sugalvojote ir rekomendavote Lietuvos valdžiai, kad tokį įstatymą padarytų! Kur Tautos Fondo pinigai?“ klausia kun. Kemėšis: „Tu juos išėikvojai berašindamas čekius. Dabar žmonės saka, kad čia eini universitetan. Melas! Tu imi \$200.00 ant mėnesio ir planuoji mūsų darbininkams visokius mokesčius, o paskui sakai kad Lietuvos valdžia tą padarė! Melas! Melas! Tu tą padarai!“ Pirmininkas: „Tėveli nusiramink.“

Pribėga koks atstovas ir daro įnešimą, kad kun. Krasnickas būtų išmestas iš salės.

„Tu nosį nusišluostik, pienburni!“ atsako jam kun. Krasnickas. Pribėga Mastauskas ir bando imti už krutų, mesti kunigą Krasnicką laukan. „Tu vaikštai po restauracijas su baltu kaklaraiščiu, nieko nedirbdamas imi \$400.00 ant mėnesio ir dar tokius mokesčius ant mūsų žmonių suplanavai uždeiti!“ atkerta jam kun. Krasnickas.

„Aš tamstai galiu atiduoti už vakarienišką vakarienę“ siūlo Mastauskas. „Aš nenoriu pinigų iš tokių kaip tu.“ „Tai eik laukan!“ „Tu manęs neišmes! Aš turiu žmonėms tiesą pasakyti, gana tv visokių melų!“ „Tėveli sustok!..“ prašo pirmininkas.

Kun. Kemėšis atsistoja ir bando aiškintis, bet taip dusliai, kad niekas negirdi. „Garsiau kalbėk!“ šaukia kun. Krasnickas. „Tėveli sustok!..“ prašo pirmininkas. Kun. Kemėšis atsisėda nieko nepasakęs.

„Kur tavo mandatas?“ klausia kun. Krasnickas? „Tėveliai sustotik!..“ prašo vėl pirmininkas.

Pusė tuzino atstovų sėdi ir nežino kas daryti. Pagalios kun. Kemėšis prašo pirmininko uždaryti susirinkimą. Pirmininkas uždaro susirinkimą, bet kun. Krasnickas varo toliau, sako: „Čia aišku kad šitie ponai sugalvojo šį įstatymą, pasiuntė Lietuvos valdžiai rekomenduodami, kad jį priimtų ir dabar, vienas sakydamas kad jisai eina universitetą, antras kad jisai advokatas, nori nusimazgoti rankas no, tos kaltės. Ne ponai, čia aišku kad jusų

darbas ir aiškus jusų noras pasipinigauti iš Amerikos darbininkų. Atėjo laikas žmonėms teisybę pasakyti!“

Išsiskirsto žmonės iš salės ir visa nutyla.

Atidarius iš naujo susirinkimą, ima visai naują klausimą. Rezoliucijų komisija patiekia įnešimą, kad paskolos stotys su organizuotų apskričius ir apskričių atstovai sudaro centrą. Centras ves visą reikalą registracijos ir antrosios paskolos. Rezoliuciją priima.

Tolesniai rezoliucija priimama papeikimui visų tų, kurie buvo priešingi bonams, aukso-sidabro fondai ir šiam suvažiavimui. Priėmus šią rezoliuciją, pašoka kun. Garmus ir pareiškia, kad jisai laukęs šio suvažiavimo, norėdamas pamatyti, ar katalikai išlaikys egzaminus? „Dabar pamatėm“ sako kun. Garmus „kad Amerikos katalikai išlaikė egzaminą ir neprivalo toliau dėtis su tais šeškais, išgamomis laisvamaniais ir socialistais. Valio katalikai!“

Pabaigus kun. Garmui kalbėti, atsistoja p. Čarneckis ir pareiškia, kad paskolos stotyse neprivalo būti jokių partviškumų.

Kun. Garmus prašo balso, bet jau neduoda jam ir susirinkusieji sustoja ir išeina iš salės. Kun. Garmus pasivijęs atstovų barasi, kam jam nedavė atsakyti, bet p. Čarneckis pareiškia, kad gali varyti partviškus ginčus tiktai už sienų organizacijos, kurią sudaro paskolos stotys.

Pas Prezidentą.

Pas prezidentą eiti susirinko apie 30 žmonių. Nuėjus į baltoji namą visa 30 buvo leista eiti matyti prezidentą. Sustojo visi eilėn ir vedami p. Miller, kuris buvo delegacijos pirmininku, ejo pro kambarį kur prezidentas stovėjo ir kiekvienas pasisveikino su juomi. Pirmininkas delegacijos inteiškė petičiją delei pripažinimo Lietuvos ir įduodamas tą petičiją kokią pusę minutes kalbėjo.

Atidengimas paminklo It. Harris'ui.

Paminklą atidarant pirmučiausia kareivių burys iššovė tris kartus salitaciją. Paskeisniai sekė kalbos. Kalbėjo Kongresmanas Chandler, p. Čarneckis ir p. Natkevičius. Kalbos visų buvo pasakytos rišandčios su karžiگیskumu Harris'o, kuris nesigailėdamas savo gyvasties kariavo už Lietuvos liuosybę.

Vakarienė.

Po visų darbų, tą patį vakarą, Washington hotelyje buvo surengta vakarienė pagerbimui atstovų ir Harris'o šeimynos. Iš atstovų rodos buvo tiktai du, bet šiaip svečių susirinko apie 15. Laikė vakarienės buvo kalbų ir dainų. Koncertinę dalį atliko pp. Čižauskai iš Baltimoro, Md., o prakalbėse dalyvavo: Kongresmanas Chandler, Latvijos atstovas, p. Čarneckis, p. Natkevičius ir giminitis Harris'ų šeimynos.

Pasibaigus prakalboms buvo sudainuotas Lietuvos imnas ir tuomi užsibaigė vakarienė ir visos paskolos stočių suvažiavimas.

Reporteris.

LAIVAKORTĖS vėl ATPIGO
 I Klaipėda \$107.00
 I Liepoja \$107.00
 I Pušava-Karaliaučiu \$106.50
PINIGŲ SIUNTIMAS Lietuvoje žemiausiu dienos kursu. Pinigus gauna laike 25-30 dienų arčiausiam pašte.
P. MIKOLAINIS,
 53 Hudson Ave.,
 Brooklyn, New York.

NEATBUTINA PEREIGA KIEKVIENO LIETUVIO PRIŠIRASYTI PRIE SLA.

SIUNČIAME PINIGUS

Pigiausiu, greičiausiu ir saugiausiu būdu. Išmokame Lietuvoje auksiniais arba Amerikoniskais doleriais.

PARDUODAME LAIVAKORTES Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS

ant visų geriausių laivų. Parupiname visas kelionėje reikalingas popieras. Reikalaukit informacijų.

Šitas Valstijinis Bankas yra specialiai įsteigtas Emigracijos reikalų atlikimui, todėl pilnai užtikrina Jums kogeriausį užganėdinimą.

VISIŠKAI UŽDYKA gaus puikią skuringą mašnelę (paketbuką) kiekvienas, kuris iki 15 rugpiučio atliks kokį nors reikalą per mūsų Banką, arba, įsišius 15 teisingų adresų savo pažyztamų lietuvių, gyvenančių Amerikoje.

Kreipkitės pas pil. **Juozą Geležina**, kuris suteiks Jums puikiausį patarnavimą. Rašykite šiuo adresu:

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 West 23 St., New York, N. Y.

J. SKRITULSKAS

NOTARAS IR AGENTAS
 Parduodu laivakortes ant visų linijų kur tik nori Siunčiu pinigus į visas dalis svieto. Darau daviernastis pavedime dalių į Lietuvą ir į kitas viešpatystes.
 26 BROAD STREET, NEW BRITAIN, CONN.

GEORGE MATULEWICH

ATTORNEY-AT-LAW
 National State Bank Building,
 810 BROAD ST., NEWARK, N. J. Room 810

Svedijos Amerikos Linija Į LIETUVĄ

Greitas pasažierinis kelias nuo NEW YORKO iki LIEPOJAUS per Gotenburgą, Svediją. Pasažieriai bus transferuoti ant jurių tiesiai į Liepoją.

S. S. STOCKHOLM RUGSEJO 5

S. S. DROTTNINGHOLM RUGPIUČIO 19, RUGSĖJO 23

Trečios klasės kainos:
 I HAMBURGA \$103.50
 I DANZIGĄ IR PILLIAVĄ \$106.50
 I LIEPOJŲ IR MEMEL \$107.00
 Su damokėjimu \$5.00 takso.
 Trečios klasės pasažieriai turi kabinus tiktai su 2-4 lovukėm. Nereikia Svedijos pasporto vizos. Kreipkitės prie Vietinių Agentų ar Swedish American Line, 21-24 State Street, New York City.

Skaumus ir gėlimus outildo

PAIN-EXPELLER

Valibaženklis užreg. S. V. Pat. Ofi.

DRAUGAS REIKALE

DRAUGYSČIŲ DOME!

„Gydytojas“ platina sveikatos dėsnius netik spausdintu žodžiu, bet jau pasirengęs skleisti sveikatos principus gyvu žodžiu: „PASKAITOMIS-PRELEKCIJOMIS“.

Draugystės, norinčios tokių paskaitų, malonėkite kreiptis „Gydytojo“ Administracijon: „G Y D Y T O J A S“, 3310 S. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Phones: Bell — Kensington 5316

Dr. E. G. Klimas

LIETUVIS GYDYTOJAS.
 Priėmimo valandos: 9-10 valandai ryte. 6-8 valandai vakare.
 2538 E. Allegheny Ave., PHILADELPHIA, PA.

SVARBU!

Ar Tamstos Nepavėluosite Prie Didžiausios Ekskursijos Lietuvon Vytauto Bendrovės?

LAIVAS OLYMPIC IŠPLAUKS Rugpiučio-August 12 d.

Rupinkitės - Skubinkitės - Registruokitės

Vietas ant laivo OLYMPIC užsitikrinkite tuojau, nes liuosų vietų jau mažai liko. Mano vietos ant laivo Olympic rezervuotos 2 ir 4 lovų kajutos ant pat vidurio laivo. Nepraileiskite progos iškeliout ant puikaus laivo OLYMPIC ir su dideliu skaičium lietuvių. Visa kelionė vandeniui. Iš Piliavos į Kauną bus paręngti specialiai traukiniai. Najorke keleiviai bus patikti ant stočių. Nakvynes keleiviai gaus mano Hotelyje. Reikalaukite pasporto ir platesnių informacijų tuojau nuo

GEO. J. BARTAŠIUS

498 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line

NEW YORK — HAMBURG DIRECT
 Trumppas susisiekimas su visom dalių Centralės Europos. Savaitiniai išplaukimai kas Ketvergas nuo pier 86, North River, 46 St., New York, 12 val. d. Kajutos su 2, 4 ir 6 lovom ant visų laivų. Dideli valgyimo kambariai, saloniai ir pasivaikščiojimo dēniai skiriami 3 klasai. Ant laivų „Hansa“, „Bayer“, „Wuerttemberg“ ir „Mount Clay“ yra speciališki kajutų.

Du nauji 20,000 tonu trijų sriubu laivai

RESOLUTE ir RELIANCE

plauks kas antras utarninkas su 1-mos, 2-ros ir 3-čios klasės pasažieriais. Užsakymui vietos kreipkitės prie mūsų agentų arba

UNITED AMERICAN LINES,
 39 Broadway, New York.

KATALOGAS

Visų mūsų geriausių kompozitorių muzikališki veikalai-gaidos; kaip tai: dainos del solo, duetų, chorų, lietuviškų šokių įvairiems instrumentams; lietuviškų rekordų, lietuvi. melodijoms volialiai del „Player Piano“ ir įvairių lietuviškų knygų. Katalogą siunčiame visiems ant pareikalavimo dykai.

JOS. F. BUDRIK,
 3343 So. Halsted St., Chicago, Ill.

CUNARD ANCHOR

I LIETUVĄ PER 12 DIENŲ

Greičiausias vandeninis kelias. Asmeniškai vedama ekskursija su tiesioginiu persėdimu Southamptono į Danzigą, Piliovą, Memelį ir Liepoją ant vieno iš trijų greičiausių vandeninių milžinių, išplaukiančių iš New Yorko kas Utarninkas.

Visi trečios klasės pasažieriai kajutose.

MAURETANIA AQUITANIA BERENGARIA

Taipgi per Liverpool & Glasgow

Laconia ..... rugpiučio 3
 Assyria ..... rugpiučio 11
 Carmania ..... rugpiučio 17

Del tikietų ar informacijų kreipkitės prie arčiausio agento jusų mieste ar apieilinkėje.

RED STAR LINE

I Cherbouą ir Hamburgą: Minnekahda (tik 3-čia klasa) rugp. 2, rugs. 6, spal. 11

*Manchuria rugp. 9, rugs. 13, spa. 18
 St. Paul rugp. 16, rugs. 20, spal. 25
 *Mongolia rugp. 30, spal. 4, lap. 8

*Naujai pertaisyta trečios klasos kajutos.

I Hamburgą, Liepoją ir Danzigą: Samland (tik 3-čia klasa) rugp. 1, rugs. 12

Gabenkit Jusų gimines ir draugus iš Europos ant gražių mūsų lietuvių. Mūsų agentai Europoje suteiks pilnas informacijas. Geras maistas. Gražūs kambariai. Mandagus patarnavimas. Paranki iškalno apmokėta kelionė. Kreipkis į:

PASSENGER DEPARTMENT,
 No. 1 Broadway, New York, N. Y. arba vjetinius agentus.